15389






# ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

## ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ **Αρ. Φύλλου 1121**

9 Αυγούστου 2005


## ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθ. 70720/Γ2.

Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών για τη διδασκαλία της Ιταλικής Γλώσσας στην Α΄, Β΄ και Γ΄ τάξη του Γυμνασίου.

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ**
**ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του εδαφ. γ. της παραγράφου 11 του άρθρου 5 του ν. 1566/1985 (ΦΕΚ 167, Α΄/23.9.1985, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τις διατάξεις 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 2525/1997 «Ενιαίο Λύκειο, πρόσβαση των αποφοίτων στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 188, Α΄/23.9.1997).

2. Τις διατάξεις του άρθρου 29α του ν. 1558/1985 ΦΕΚ 137 Α΄, όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 27 του ν. 2081/1992 (ΦΕΚ 154 Α΄) και τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παράγραφος 2α του ν. 2469/1997 (ΦΕΚ 38 Α΄), και το γεγονός ότι από την απόφαση αυτή δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

3. Την υπ' αριθμ. 37876/ΣΤ5 (ΦΕΚ 608, τ.Β΄/26.4.2004) Απόφαση με θέμα «Καθορισμός αρμοδιοτήτων Υφυπουργών του ΥΠΕΠΘ».

4. Την εισήγηση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, όπως αυτή διατυπώθηκε στη υπ' αριθμ. 3/2004 πράξη του Τμήματος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, αποφασίζουμε:

Καθορίζουμε το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών για τη διδασκαλία Ιταλικής Γλώσσας στην Α΄, Β΄ και Γ΄ τάξη του Γυμνασίου ως εξής:

### ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

**ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ**



1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το πρόγραμμα ιταλικής γλώσσας υπακούει στις βασικές αρχές του Διαθεματικού Ενιαίου Προγράμματος Σπουδών Ξένων Γλωσσών, οι οποίες, υπενθυμίζεται, είναι:

α) η διαθεματική προσέγγιση της διδασκαλίας των μαθημάτων,

β) η επιδίωξη ανάπτυξης της γλωσσικής και επικοινωνιακής ικανότητας των μαθητών,

γ) η εξασφάλιση της ατομικής πολυγλωσσίας και, τέλος

δ) η εξοικείωση του μαθητή με την έννοια της πολυπολιτισμικότητας (βλέπε ΦΕΚ τεύχος Β΄ αρ. 303/13-.3.2003, παράρτημα, τόμος Α΄, σελίδες 3734-44 καθώς και ΦΕΚ τεύχος Β΄ αρ. 304/13.3.2003, παράρτημα, τόμος Β΄, σελίδες 4085-6).

Στις παραπάνω αρχές προστίθεται εδώ και μια πέμπτη, που είναι ο «μαθητοκεντρισμός», ο οποίος έχει υιοθετηθεί, άλλοτε ρητά κι άλλοτε ως λανθάνουσα ιδιότητα του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, από τις αρχές της δεκαετίας του '80.

Με τον όρο μαθητοκεντρισμός γίνεται αναφορά στη βασική αρχή ότι, στην εκπαίδευση, η προσπάθεια όλων των παραγόντων (δασκάλων, διοικητικών που έχουν αρμοδιότητα σε θέματα εκπαίδευσης, κ.τ.λ.) πρέπει να γίνεται με γνώμονα την ικανοποίηση των σημερινών και μελλοντικών αναγκών καθώς και των ενδιαφερόντων του μαθητή. Αυτός πρέπει να βρίσκεται στο κέντρο του ενδιαφέροντος, γι' αυτόν υπάρχει η εκπαίδευση. Η άποψη αυτή είναι διαμετρικά αντίθετη με το «δασκαλοκεντρισμό» και με το «γνωσικεντρισμό». Αυτός ο τελευταίος είναι η πιο διαδεδομένη αρχή οργάνωσης της παραδοσιακή εκπαίδευσης.

Αν κάποιος υιοθετεί το γνωσικεντρισμό, όταν πρόκειται να κατασκευάσει ένα πρόγραμμα διδασκαλίας θέτει στον εαυτό του ένα βασικό ερώτημα: «Ποια είναι η σημαντικότερη γνώση που πρέπει να αποκτήσουν οι μαθητές;». Την απάντηση δίνει ο ίδιος, αφού συμβουλευτεί συγγράμματα στα οποία ειδικοί αναλύουν και περιγράφουν τη γνώση αναφορικά με κάποιον τομέα. Στην περίπτωση των ξένων γλωσσών, τα συγγράμματα αυτά δεν είναι τίποτε άλλο από τα βιβλία γραμματικής και οι «λίστες συχνότητας», δηλαδή λεξικά που καταγράφουν τη συχνότητα εμφάνισης των λέξεων στο λόγο. Επιλέγει, επομένως, ο συντάκτης του προγράμματος ή ο συγγραφέας ενός εγχειριδίου τα γραμματικά φαινόμενα και τις λέξεις, τα βάζει σε μια σειρά από το, κατά τη γνώμη του, πιο απλό προς το πιο δύσκολο ή από το πιο σύνηθες προς το πιο σπάνιο και τα χρησιμοποιεί σαν ραχοκοκκαλιά, σαν σκελετό, του προγράμματος και του εγχειριδίου.

Αν, αντίθετα, κάποιος υιοθετεί το μαθητοκεντρισμό, τα κύρια ερωτήματα που έχει να απαντήσει είναι: «Ποιοι είναι οι μαθητές για τους οποίους γίνεται το πρόγραμμα (ή/και το διδακτικό υλικό);», «Ποιες γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις χρειάζονται, θα χρειαστούν ή επιθυμούν να αποκτήσουν;». Μόνο μετά την εξασφάλιση απάντησης σε αυτά τα ερωτήματα έχει νόημα η καταγραφή των στόχων, η επιλογή και διαβάθμιση της ύλης διδασκαλίας, η κατασκευή ή υιοθέτηση διδακτικού υλικού, κτλ.

Η σύνταξη του παρόντος προγράμματος έχει γίνει λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα δύο πρωτοβάθμιων ή άμεσων επιστημονικών ερευνών, που είχαν στόχο την καταγραφή αφενός του «προφίλ» του Έλληνα μαθητή της ιταλικής γλώσσας κι αφετέρου των επικοινωνιακών του αναγκών. Οι έρευνες αυτές διεξήχθησαν από ομάδα ειδικών το 1991 (επί δείγματος 419 ατόμων) και το 2003 (επί δείγματος 476 ατόμων).

Παράλληλα με τα δεδομένα των παραπάνω ερευνών, έχουν ληφθεί υπόψη οι προδιαγραφές του Συμβουλίου της Ευρώπης, έτσι όπως καταγράφονται στο δημοσίευμά του που είναι γνωστό διεθνώς με τη συντομογραφία CEF (Common European Framework, βλέπε την ιταλική έκδοση του 2002, με τίτλο Quadro comune europeo di riferimento per le lingue: apprendimento, insegnamento, valutazione, του εκδοτικού οίκου La Nuova Italia). Αυτό έγινε, αφενός για να δοθεί ευρωπαϊκή διάσταση και προοπτική στο μάθημα αυτό, κι αφετέρου για να γίνει δυνατός ο προσδιορισμός του επιπέδου γλωσσομάθειας που αναμένεται να αποκτήσει ο μαθητής, με σημείο αναφοράς την εξάβαθμη ευρωπαϊκή κλίμακα επιπέδων γλωσσομάθειας, την οποία έχει υιοθετήσει και το Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας, δηλαδή το σύστημα πιστοποίησης που το ΥΠΕΠΘ έχει θεσμοθετήσει (βλέπε το δικτυακό τόπο www.ypepth.gr/kpg). Η επίτευξη των στόχων του προγράμματος αυτού οδηγεί το μαθητή μέχρι το επίπεδο Β1.

2. ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΚΟΠΟΙ

Οι ειδικοί σκοποί που επιδιώκονται κατά τη διδασκαλία της ιταλικής γλώσσας στις τρεις τάξεις του γυμνασίου είναι:

1) Ανάπτυξη της πρακτικής ικανότητας των μαθητών να χρησιμοποιούν την ιταλική γλώσσα για να επικοινωνούν προφορικά και γραπτά με ιταλόφωνους και για να καταλαβαίνουν τα κείμενα που διακινούνται από τα ιταλικά μαζικά μέσα ενημέρωσης.

2) Συνειδητοποίηση της φύσης των γλωσσών και της επικοινωνίας, καθώς και ανακάλυψη των μηχανισμών που διέπουν την ιταλική, σε αντιδιαστολή προς την ελληνική και προς άλλες ξένες γλώσσες που ήδη μιλάει ο κάθε μαθητής.

3) Ανάπτυξη ορισμένων γνωστικών δεξιοτήτων των μαθητών που είναι χρήσιμες στη μάθηση γενικά (συγκράτηση πληροφοριών στη μακροπρόθεσμη μνήμη, κατηγοριοποίηση, διατύπωση και έλεγχος υποθέσεων, εξαγωγή συμπερασμάτων, επίλυση προβλημάτων).

4) Απόκτηση δεξιοτήτων και επιθυμίας, διάθεσης, για εντριβή με την ιταλική γλώσσα και κουλτούρα και μετά το τέλος των τριών χρόνων σπουδών στο γυμνάσιο.

5) Ενίσχυση της θετικής στάσης προς την ιταλική και, γενικά, προς τις ξένες γλώσσες και κουλτούρες, όσο κι αν διαφέρουν από την ελληνική. Η θετική αυτή στάση δεν νοείται εδώ σαν «ξενολατρεία», αλλά αρχικά σαν συνειδητοποίηση και στη συνέχεια σαν αποδοχή των διαφορών: μια αποδοχή που αποτελεί απαραίτητο θεμέλιο για αμοιβαία κατανόηση και συνεργασία των λαών.

Ο βαθμός στον οποίο κάθε μαθητής πέτυχε όλους τους παραπάνω ειδικούς σκοπούς δεν κρίνεται σκόπιμο να ελεγχθεί. Κι αυτό επειδή ορισμένοι (κυρίως οι δύο τελευταίοι) αφενός δεν είναι άμεσα μετρήσιμοι κι αφετέρου σχετίζονται με το θυμικό πεδίο της προσωπικότητας, δηλαδή τον πυρήνα της προσωπικότητας του ατόμου, που δε θεωρείται από όλους επιτρεπτό να ελέγχεται. Όμως, στην τάξη, οι καθηγητές και οι μαθητές πρέπει να εργάζονται για την επίτευξη όλων των ειδικών σκοπών, γιατί θεωρούνται όλοι εξίσου σημαντικοί.

3. ΣΤΟΧΟΙ, ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ, ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Για κάθε χρονιά μελέτης της ιταλικής έχουν προβλεφθεί 8 (οκτώ) κανονικές «διδακτικές ενότητες». Διδακτική ενότητα ονομάζεται εδώ κάθε τμήμα του προγράμματος που έχει συγκεκριμένους, συνδεόμενους μεταξύ τους, στόχους.

Για τη διδασκαλία κάθε ενότητας προβλέπεται ότι απαιτούνται, κατά μέσον όρο, περίπου 10 ώρες δουλειάς στην τάξη.

Η πλειοψηφία των στόχων που ορίζονται σε κάθε ενότητα έχει να κάνει με, υπηρετεί, τον πρώτο και το δεύτερο ειδικό σκοπό. Οι υπόλοιποι αναμένεται να επιτευχθούν κυρίως μέσω της μεθοδολογίας της διδασκαλίας που υιοθετείται στο πρόγραμμα, του τρόπου αξιολόγησης, του είδους και του περιεχομένου των αυθεντικών κειμένων που καλούνται να χρησιμοποιούν οι διδάσκοντες, κ.τ.λ.

Οι στόχοι για κάθε ενότητα καταγράφονται παρακάτω μαζί με την ύλη διδασκαλίαςμάθησης, η οποία δεν είναι άλλο από τα γλωσσικά μέσα (λεξικογραμματικά στοιχεία) που ενεργοποιούνται κατά τη γλωσσική επικοινωνία. Κι αυτό γίνεται επειδή, όπως ο R. Tyler πρώτος έκανε φανερό (ήδη από το 1949) ένας εκπαιδευτικός στόχος γίνεται σαφέστερος όταν περιλαμβάνει την ύλη.

Ένας στόχος, όπου αυτό είναι δυνατό, περιγράφει την παρατηρήσιμη συμπεριφορά που αναμένεται να είναι σε θέση να αναπτύξει ο μαθητής στο τέλος μιας διδακτικής ενότητας. Δηλαδή, συνήθως, ο κάθε στόχος κάνει αναφορά στο τι πρέπει να μπορεί να κάνει με την ιταλική γλώσσα ο μαθητής («διάδραση» κατά την οποία επιτελούνται συγκεκριμένες «πράξεις λόγου») σε δεδομένη περίσταση επικοινωνίας. Μια πράξη λόγου (για παράδειγμα: «παρουσιάζω κάποιον», «συμβουλεύω κάποιον να κάνει κάτι», «εκφράζω μιαν υπόθεση», κτλ.) είναι το γιατί της επικοινωνίας, είναι, δηλαδή, ο λόγος για τον οποίο ξεκινάμε να μιλάμε ή να γράφουμε. Είναι επίσης, σε τελευταία ανάλυση, και η σημασία του λόγου μας, αυτό που θέλουμε να πούμε.

Ενώ ορισμένες πράξεις λόγου (όπως η «παρουσιάζω κάποιον») είναι απλές, πρόδηλες, και περιορίζονται στο «γιατί» της επικοινωνίας, άλλες (όπως η «εκφράζω μιαν υπόθεση») απαιτούν αναφορά και του θέματος της συζήτησης («topic»). Το θέμα είναι, φυσικά, το τι, το πεδίο αναφοράς. Έτσι, σε ορισμένους στόχους, το «γιατί» και το «τι» είναι άρρηκτα δεμένα. Δεν αρκεί, πράγματι, να πει κανείς ότι ο μαθητής πρέπει να μάθει να εκφράζει μιαν υπόθεση: πρέπει να ορίσει και αναφορικά με ποιο πράγμα θα είναι η υπόθεση. Ούτε φτάνει να οριστεί σε ένα στόχο η πράξη λόγου «εκφράζω μια προσωπική άποψη»: πρέπει να οριστεί και το θέμα στο οποίο θα αναφέρεται η άποψη αυτή (πολιτική κατάσταση μιας χώρας, χρήση ιδιωτικών ή δημόσιων μέσων συγκοινωνίας, μέθοδοι διδασκαλίας των ξένων γλωσσών, χρήση φυτοφαρμάκων στις καλλιέργειες, κτλ.). Ο ταυτόχρονος προσδιορισμός του θέματος συζήτησης ή πεδίου αναφοράς γίνεται αναγκαίος από το γεγονός ότι αυτό καθορίζει σε μεγάλο βαθμό τις γλωσσικές μας επιλογές: αλλιώς, με άλλο τρόπο, διατυπώνουμε μιαν υπόθεση ή μιαν άποψη, κτλ., σχετικά με ένα «σοβαρό» θέμα κι αλλιώς με ένα άλλο, αλλιώς μιλάμε για ένα «ειδικό» θέμα κι αλλιώς για ένα κοινό, καθημερινό, κ.τ.λ.

Η περίσταση επικοινωνίας σε κάθε στόχο προσδιορίζεται παρακάτω με βάση όλες ή ορισμένες από τις παρακάτω παραμέτρους:

Χώρος. Η γλωσσική επικοινωνία γίνεται πάντα κάπου και συχνά ο χώρος προσδιορίζει τις γλωσσικές επιλογές των συνομιλητών. Είναι επομένως αναγκαίο να διευκρινίζεται σε κάθε ενότητα πού αναμένεται να μπορεί να κάνει μια πράξη λόγου ο μαθητής.

Δίαυλος. Ο δίαυλος ή κανάλι είναι το φυσικό μέσο που χρησιμοποιείται από τα άτομα όταν επικοινωνούν. Κατά την επικοινωνία χρησιμοποιείται πάντα κάποιος δίαυλος (ατμόσφαιρικός αέρας και φως για προφορική διαπροσωπική συνομιλία, τηλέφωνο, τηλεόραση, χαρτί για ιδιόχειρη γραπτή επικοινωνία, ημερήσιος Τύπος, Η/ΥΔιαδίκτυο, κ.τ.λ.) και συχνά αυτός ο δίαυλος είναι καθοριστικός για τις γλωσσικές μας επιλογές. Θεωρήθηκε επομένως αναγκαίο να προσδιοριστεί σε κάθε ενότητα και το πώς, με ποιο μέσο επικοινωνώντας, θα πρέπει να μπορεί να διαδράσει ο μαθητής.

Επικοινωνητής. Όταν μιλάμε ή γράφουμε, όταν ακούμε ή διαβάζουμε, υπάρχει πάντα κάποιος με τον οποίο επικοινωνούμε. Ο κοινωνικός ρόλος τον οποίο έχει αυτός ο κάποιος, η σχέση του μαζί μας, ο χαρακτήρας του ή και η ψυχική του κατάσταση τη στιγμή που επικοινωνούμε, καθορίζουν τις γλωσσικές μας επιλογές ή τον τρόπο με τον οποίο ερμηνεύουμε τα λόγια του. Ήταν επομένως απαραίτητο να προσδιοριστεί και το ποιος είναι αυτός (ή αυτοί) με τον οποίο αναμένεται να μπορεί να επικοινωνεί ο μαθητής.

Χρόνος. Λιγότερο προσδιοριστική από τις προηγούμενες παραμέτρους, αλλά πάντως σημαντική, είναι, τέλος, η παράμετρος «χρόνος», δηλαδή το πότε της επικοινωνίας. Με τη λέξη χρόνος γίνεται εδώ αναφορά όχι μόνο στην ώρα της ημέρας, αλλά και, κυρίως, στη στιγμή, μέσα στη συζήτηση, κατά την οποία γίνεται μια πράξη λόγου: τι προηγήθηκε, αν προηγήθηκε, τι συμβαίνει παράλληλα, κ.τ.λ.

Με βάση τα παραπάνω, για κάθε διδακτική ενότητα δίνεται στον παρακάτω πίνακα: η περίσταση επικοινωνίας (που μπορεί να είναι μόνο μία ή περισσότερες), η διάδραση (που αποτελεί τον πυρήνα του εκάστοτε εκπαιδευτικού στόχου), τα χρησιμότερα μορφοσυντακτικά φαινόμενα τα οποία χρειάζεται να ενεργοποιηθούν στη διάρκεια μιας συγκεκριμένης διάδρασης, το θέμα αναφοράς και ενδεικτικά ή συμβουλευτικά δύο διδακτικές/μαθησιακές δραστηριότητες.

| ΣΤΟΧΟΙ | | ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ | ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ[1] |
|---|---|---|---|
| ΠΕΡΙΣΤΑΣΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΡΑΣΗ | ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΜΕΣΑ | | |
| **Ενότητα 1 (Α' ΤΑΞΗ)** | | | |
| **Α. Περίσταση**<br>Σε δημόσιο χώρο (τρένο, λεωφορείο, αεροδρόμιο, εστιατόριο, κτλ.)<br>● διαπροσωπική και τηλεφωνική επικοινωνία με άγνωστο ιταλόφωνο άτομο,<br>● συμπλήρωση εντύπου,<br>● σύνταξη σύντομου ταχυδρομικού δελταρίου ή ημερολογιακού σημειώματος.<br>**Β. Διάδραση**<br>1) Αρχίζω, διατηρώ και κλείνω μια συνομιλία.<br>2) Ζητώ και δίνω πληροφορίες αναφορικά με: όνομα, ηλικία, εθνικότητα, προέλευση, διεύθυνση, αριθμό τηλεφώνου, επάγγελμα ή/και σπουδές.<br>3) Ζητώ και δίνω διευκρινίσεις για το πώς γράφεται μια λέξη. | 1) Φθόγγοι ιταλικής, χαρακτήρες ιταλικού αλφαβήτου και αντιστοιχία αυτών.<br>2) Ορισμένα πρόσωπα του ενεστώτα οριστικής των ρημάτων essere, avere και chiamarsi.<br>3) Προσωπική αντωνυμία υποκείμενο (προς αποφυγή επανάληψης μιας πρότασης ή για να δώσουμε έμφαση ή να αντιδιαστείλουμε).<br>4) Ενικός και πληθυντικός των ουσιαστικών και επιθέτων σε -o, -a, -e (italiano, greca, francese).<br>5) Συμφωνία επιθέτου και ουσιαστικού σε γένος και αριθμό.<br>6) Χρήση του οριστικού και αόριστου άρθρου στις μορφές il, i, la, le, un και una.<br>7) Τα ερωτηματικά come, dove, che cosa, quale, quanti.<br>8) Μορφή και χρήση των απόλυτων αριθμητικών μέχρι το cento. | 1) Ταυτότητα και κατάσταση ενός ατόμου (Όνομα, ηλικία, εθνικότητα, προέλευση, διεύθυνση, αριθμός τηλεφώνου, σπουδές και επάγγελμα)<br>2) Αλφάβητο και ορθογραφικά σημεία της ιταλικής γλώσσας | ● Οι μαθητές καλούνται να παρακολουθήσουν τον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζονται και παρουσιάζουν κάποιον οι Ιταλοί, μέσα από πολύ σύντομα αποσπάσματα κινηματογραφικών έργων.<br>● Κάνοντας προσομοίωση, λένε το ονοματεπώνυμό τους σε κάποιον τηλεφωνικά και το συλλαβίζουν χρησιμοποιώντας τα ονόματα των χαρακτήρων του ιταλικού αλφαβήτου. |

[1] Οι δραστηριότητες με πλάγια γράμματα προτείνονται ως διαθεματικές. Βλέπε επίσης τις πρώτες παραγράφους του επόμενου κεφαλαίου, δηλαδή του κεφ. 3, για τα διαθεματικά σχέδια εργασίας.

| | | | |
|---|---|---|---|
| **Ενότητα 2** | | | |
| **Α. Περίσταση**<br>Σε σπίτι γνωστού ή φίλου, στην Ιταλία ή στην Ελλάδα. Πρώτη επίσκεψη. Ο μαθητής βρίσκεται άλλοτε στη θέση του επισκέπτη κι άλλοτε στη θέση του οικοδεσπότη.<br>**Β. Διάδραση**<br>4) Ανταλλάσσω πληροφορίες σχετικά με μέλη οικογένειας, συγγένεια, μόνιμη κατοικία και κατοικίδια ζώα.<br>5) Προσδιορίζω τον τόπο όπου βρίσκεται κάτι.<br>6) Ζητώ και δίνω πληροφορία ως προς τη σημασία λέξης ή φράσης.<br>7) Ζητώ να μάθω και λέω την ώρα.<br>8) Κάνω και αποδέχομαι πρόταση. | 9) Ο ενεστώτας της οριστικής και η προστακτική των ρημάτων fare και stare.<br>10) Τα κτητικά επίθετα. Χρήση των κτητικών με ουσιαστικά που δηλώνουν συγγένεια.<br>11) Τα τοπικά επιρρήματα: a sinistra, a destra, di fronte, al centro, davanti a, in fondo, vicino (a), lontano, lì, là, qui, qua.<br>12) Οι δεικτικές αντωνυμίες και δεικτικά επίθετα questo, -a, quello, -a.<br>13) Η ερωτηματική αντωνυμία chi.<br>14) Το ρήμα essere στους τύπους c'è και ci sono.<br>15) Το ρήμα avere στον τύπο ce l'ho. | 3) Οικογένεια - οικογενειακή κατάσταση<br>4) Τόπος κατοικίας<br>5) Κατοικία<br>6) Κατοικίδια<br>7) Τόπος<br>8) Χρόνος | ● Ακούν και διαβάζουν σύντομα κείμενα όπου μέλη οικεγένειας αυτοπαρουσιάζονται και παρουσιάζουν άλλα μέλη. Κατόπιν καλούνται να κάνουν το ίδιο, για τη δική τους οικογένεια.<br>● *Ασκούνται στο να καταλαβαίνουν και να λένε την ώρα με βάση το 24ωρο (όπως συνηθίζεται στην Ιταλία): 8 παρά τέταρτο το βράδυ = 19:45* |
| **Ενότητα 3** | | | |
| **Α. Περίσταση**<br>Σε σπίτι, στην Ελλάδα, με Ιταλό φιλοξενούμενο, ή στην Ιταλία κατά τη διάρκεια σύντομης επίσκεψης, όντας φιλοξενούμενος. Επικοινωνία κυρίως προφορική, αλλά και γραπτή (σύντομο σημείωμα).<br>**Β. Διάδραση**<br>9) Ζητώ και δίνω άδεια να γίνει κάτι.<br>10) Εκφράζω τις ανάγκες μου και ρωτώ άλλον αν χρειάζεται κάτι.<br>11) Ρωτώ πώς λέγεται κάτι στα ιταλικά (ή σε άλλη ξένη για μένα γλώσσα).<br>12) Διατυπώνω υπόθεση. | 16) Ο ενεστώτας οριστικής των τριών συζυγιών.<br>17) Η συντακτική δομή dovere/potere/volere + infinito.<br>18) Χρήση του τύπου vorrei.<br>19) Το οριστικό και το αόριστο άρθρο σε όλες τους τις μορφές.<br>20) Οι προθέσεις in και su (απλές και έναρθρες).<br>21) Οι καταχρηστικές προθέσεις dentro, sopra και sotto.<br>22) Σχηματισμός του πληθυντικού των ονομάτων σε -co, -go, -ca, -ga (μόνο οι λέξεις που είναι απαραίτητες για την επίτευξη των μέχρι τώρα γλωσσικών στόχων. | 9) Τρόπος<br>10) Μέσο | ● Διαβάζουν ένα σύντομο κείμενο και ρωτούν τον καθηγητή, στα ιταλικά, τι σημαίνουν οι άγνωστες σε αυτούς λέξεις.<br>● *Διατυπώνουν υπόθεση για το τι σημαίνουν κάποιες άγνωστες λέξεις, στηριζόμενοι στα συμφραζόμενα ή/και στην ομοιότητά τους με άλλες που γνωρίζουν.* |
| **Ενότητα 4** | | | |
| **Α. Περίσταση**<br>Στη διάρκεια των διακοπών ή ενός ταξιδιού που γίνεται για άλλους λόγους, σε ξενοδοχείο ή σε φιλικό σπίτι. Προφορική διαπροσωπική επικοινωνία.<br>**Β. Διάδραση**<br>13) Κατανοώ τις βασικές πληροφορίες του χάρτη μιας χώρας ή μιας πόλης και τις χρησιμοποιώ στη διάρκεια της συνομιλίας προσδιορίζοντας την πόλη ή την περιοχή προέλευσης.<br>14) Ζητώ και δίνω πληροφορίες σχετικά με τη θέση ενός κτιρίου, ενός δρόμου, μιας πλατείας ή μιας υπηρεσίας, με σημείο αναφοράς το σημείο όπου βρίσκομαι.<br>15) Ανταλλάσσω σύντομες πληροφορίες για το κλίμα μιας | 23) Οι προθέσεις a, da και di (απλές, έναρθρες και σύνθετες: vicino a, lontano da, κτλ.).<br>24) Η χρήση των ερωτηματικών che, che cosa, cosa και του ρήματος fare στις εκφράσεις «Che tempo fa?», «Fa freddo» και «Fa caldo».<br>25) Τα αόριστα επίθετα qualche, ogni, alcuni/alcune, nessuno, tutto.<br>26) Μορφές των επιθέτων quello και bello.<br>27) Τα ονόματα των μηνών και των εποχών στους χρονικούς προσδιορισμούς.<br>28) Πληθυντικός των ουσιαστικών που τονίζονται στη λήγουσα. | 11) Προέλευση<br>12) Κλίμα<br>13) Καιρός<br>14) Διάθεση | ● *Χαρτογραφούν το σχολείο τους και τη γύρω από αυτό περιοχή.*<br>● Διατυπώνουν την άποψή τους για το σχολείο ως κτίριο και για τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της περιοχής στην οποία βρίσκεται. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| χώρας/περιοχής ή για τις καιρικές συνθήκες.<br>16) Εκφράζω άποψη για τόπο.<br>17) Εκφράζω ψυχική διάθεση. | | | |
| **Ενότητα 5** | | | |
| **Α. Περίσταση**<br>Στο σπίτι φίλων (ή σε ξενώνα νεότητας, σε πανσιόν, κτλ.) οπουδήποτε στην Ευρώπη. Επικοινωνία διαπροσωπική, αλλά και μέσω συμβατικής ή ηλεκτρονικής αλληλογραφίας για καλύτερη γνωριμία με κάποιον (φιλική σχέση και γλωσσικό ύφος).<br>**Β. Διάδραση**<br>18) Περιγράφω τον εαυτό μου ή άλλο άτομο ως προς τα φυσικά χαρακτηριστικά, τα ρούχα και το χαρακτήρα.<br>19) Εκφράζω τις προτιμήσεις μου αναφορικά με τα άτομα με τα οποία μου αρέσει να συχνάζω, τα κατοικίδια ζώα και το ντύσιμο.<br>20) Ζητώ και δίνω πληροφορίες σχετικά με τα ενδιαφέροντα και τα χόμπι.<br>21) Προσδιορίζω χρονικά ένα γεγονός.<br>22) Αρχίζω και κλείνω ένα φιλικό γράμμα ή ένα ηλεκτρονικό μήνυμα. | 29) Ο passato prossimo της οριστικής στην ενεργητική φωνή.<br>30) Το participio passato των τριών συζυγιών (μόνο ρήματα που συναντήθηκαν μέχρι και σε αυτήν την ενότητα).<br>31) Συμφωνία σε γένος και αριθμό της μετοχής και του υποκειμένου όταν ο passato prossimo σχηματίζεται με το essere.<br>32) Η συντακτική δομή Mi piace + απαρέμφατο.<br>33) Χρήση των προθέσεων a, in και da μετά από τα ρήματα andare και venire, καθώς και μορφές αυτών των ρημάτων στον ενεστώτα οριστικής.<br>34) Μορφή και χρήση των άτονων τύπων της προσωπικής αντωνυμίας έμμεσο αντικείμενο.<br>35) Θέση του επιρρήματος mai σε αρνητικές προτάσεις.<br>36) Χρήση του επιθέτου scorso και των επιρρημάτων prima, ora, ieri, stamattina, κτλ. για προσδιορισμό του χρόνου (στο παρόν και στο παρελθόν).<br>37) Υπερθετικός βαθμός επιθέτων (-issimo). | 15) Φυσικά χαρακτηριστικά ατόμου<br>16) Χαρακτήρας ατόμου<br>17) Ένδυση<br>18) Ενδιαφέροντα, χόμπι, ελεύθερος χρόνος | ● Επιλέγουν ορισμένες φωτογραφίες (κυρίως νέων ατόμων) και περιγράφουν τα χαρακτηριστικά τους και την ενδυμασία (είδος ρούχου, χρώμα, κτλ.).<br>● *Δημιουργούν (αν δε διαθέτουν ήδη) προσωπική ηλεκτρονική διεύθυνση δωρεάν (π.χ. στο hotmail) και ανταλλάσσουν μεταξύ τους ατομικά ή ομαδικά μηνύματα στα οποία περιγράφουν το χαρακτήρα τους, την εμφάνισή τους και τις προτιμήσεις τους.* |
| **Ενότητα 6** | | | |
| **Α. Περίσταση**<br>Κατά τη διάρκεια παραμονής στην Ιταλία, στη διάρκεια, στο τέλος μιας συνάντησης ή αμέσως μετά από αυτήν. Διαπροσωπική, τηλεφωνική και γραπτή, επικοινωνία.<br>**Β. Διάδραση**<br>23) Κάνω, δέχομαι ή αρνούμαι μια πρόσκληση.<br>24) Κλείνω ραντεβού.<br>25) Εκφράζω προτιμήσεις αναφορικά με τον τόπο εξόδου, τον τύπο διασκέδασης, το χρόνο εξόδου, κτλ.<br>26) Αρχίζω και κλείνω μια φιλική τηλεφωνική συνομιλία.<br>27) Πληροφορώ κάποιον σχετικά με τηλεφώνημα που τον αφορούσε. | 38) Άτονοι τύποι της προσωπικής αντωνυμίας που χρησιμεύει σαν άμεσο αντικείμενο.<br>39) Το τοπικό επίρρημα ci («Ci andiamo?», «Ci vieni?»).<br>40) Πρώτο πληθυντικό πρόσωπο του ενεστώτα οριστικής των ρημάτων vedersi, incontrarsi, trovarsi, telefonarsi, sentirsi.<br>41) Ενεστώτας και passato prossimo της οριστικής των ρημάτων, dovere, uscire, venire και dire.<br>42) Η συντακτική δομή dovere/potere/volere + απαρέμφατο + άτονη προσωπική αντωνυμία.<br>43) Η συντακτική δομή preferisco + απαρέμφατο. | 19) Συνήθειες<br>20) Τρόποι διασκέδασης | ● Αναζητούν στο Διαδίκτυο τον αριθμό τηλεφώνου υπηρεσιών του ιταλικού εθνικού τηλεφωνικού φορέα (SIP) και επικοινωνούν με υπάλληλο τηλεφ. κέντρου ή αυτοματοποιημένη υπηρεσία για να αντλήσουν πληροφορία.<br>● Κάνουν προσομοίωση και μεταφέρουν σε συμμαθητή τους την πληροφορία που άντλησαν. |
| **Ενότητα 7** | | | |
| **Α. Περίσταση**<br>● Σε ιταλική ή ελληνική πόλη, στο δρόμο ή σε γραφείο τουριστικού οργανισμού ή σε δημόσιο μεταφορικό μέσο, με περαστικούς ή με εργαζόμενο | 44) Η προστακτική (δεύτερο πρόσωπο ενικού και πληθυντικού) και στις τρεις συζυγίες.<br>45) Ο ενεστώτας και ο passato prossimo οριστικής των ρημάτων cercare, dire, sapere. | 21) Κατεύθυνση<br>22) Μαζικά μέσα μεταφοράς | ● *Ο καθηγητής, ή κάποιος μαθητής που έχει στο σπίτι του δυνατότητα δορυφορικής τηλεοπτικής* |

| | | | |
|---|---|---|---|
| στην υπηρεσία.<br>• Στην Ελλάδα, ως υπάλληλος τουριστικού γραφείου ή οργανισμού συγκοινωνιών. Συνομιλία διαπροσωπική και τηλεφωνική.<br>• Ενημέρωση για μετεωρολογική πρόβλεψη μέσω του τύπου, του ραδιοφώνου, της τηλεόρασης ή του διαδικτύου.<br>**Β. Διάδραση**<br>28) Ζητώ/δίνω πληροφορίες σχετικά με το δρόμο που πρέπει να ακολουθήσει κανείς για να φτάσει κάπου.<br>29) Ζητώ/δίνω πληροφορίες για μαζικά μέσα μεταφοράς.<br>30) Καταλαβαίνω απλό μετεωρολογικό δελτίο.<br>31) Σχολιάζω τον καιρό.<br>32) Ειδοποιώ κάποιον τηλεφωνικά, με SMS ή με email για την άφιξή μου. | 46) Η συντακτική δομή sapere + απαρέμφατο (+ αντωνυμία).<br>47) Οι τύποι potrebbe και saprebbe.<br>48) Ο μέλλοντας και στις τρεις συζυγίες.<br>49) Χρήση του μορίου ci με τα ρήματα mettere, stare, pensare και volere.<br>50) Τα απόλυτα αριθμητικά (ως και 6 ψηφίων).<br>51) Χρήση των προθέσεων, επιθέτων (prossimo) και επιρρημάτων (domattina, poi, dopodomani, κτλ.) για προσδιορισμό του χρόνου (στο μέλλον). | | *λήψης, καταγράφει σε βιντεοκασέτα το δελτίο καιρού μετά από τις βραδυνές ειδήσεις της RAI1 ή 2. Στην τάξη οι μαθητές μεταγράφουν το δελτίο.*<br>*• Συγκρίνουν την παραπάνω πρόβλεψη με το δελτίο της ίδια χρονικής περιόδου στην Ελλάδα και στην υπόλοιπη Ευρώπη.* |
| **Ενότητα 8** | | | |
| **Α. Περίσταση**<br>• Σε Ιταλία ή Ελλάδα, στη διάρκεια διακοπών, σε κέντρο ψυχαγωγίας, κάμπιγκ, πλαζ, ξενώνα, ξενοδοχείο ή μεταφορικό μέσο, όταν το ταξίδι έχει σημαντική διάρκεια. Διαπροσωπική επικοινωνία.<br>• Πριν, κατά τη διάρκεια ή μετά από διακοπές, αλληλογραφία με φιλικό άτομο.<br>**Β. Διάδραση**<br>33) Περιγράφω προτιμήσεις και συνήθειες σχετικά με τις διακοπές και ζητώ αντίστοιχες πληροφορίες.<br>34) Περιγράφω πώς και πού πέρασα τις προηγούμενες διακοπές μου και εκφράζω τις εντυπώσεις μου.<br>35) Περιγράφω και ρωτώ τα σχέδια για μελλοντικές διακοπές.<br>36) Δίνω, ζητώ, δέχομαι, αρνούμαι συμβουλές ή προτάσεις για τις διακοπές. | 52) Παρατατικός της οριστικής και των τριών συζυγιών.<br>53) Passato prossimo και μέλλοντας των ρημάτων fare και stare.<br>54) Η συντακτική δομή penso di / ho (l')intenzione di + απαρέμφατο.<br>55) Χρήση των τονισμένων προσωπικών αντωνυμιών.<br>56) Συμφωνία χρόνων οριστικής έγκλισης:<br>• Δεύτερη πράξη ταυτόχρονη με την πρώτη: presente - presente / passato prossimo - imperfetto / imperfetto - imperfetto.<br>• Δεύτερη πράξη προγενέστερη της πρώτης: presente - passato prossimo / presente - imperfetto.<br>• Δεύτερη πράξη μεταγενέστερη της πρώτης: presente - presente / presente - futuro / passato prossimo - futuro. | 23) Διακοπές (Ατομικές και κοινωνικές συνήθειες) | *• Η ενότητα αυτή έρχεται προς το τέλος της σχολικής χρονιάς, δηλαδή πριν τις καλοκαιρινές διακοπές, όταν οι προσφορές των τουριστικών γραφείων αυξάνουν. Οι μαθητές εντοπίζουν σε ιταλικά ΜΜΕ διαφημίσεις για ταξίδια εντός και εκτός Ιταλίας.*<br>• Με μορφή παιχνιδιού ρόλων σχεδιάζουν τις οικογενειακές καλοκαιρινές διακοπές με βάση τις πληροφορίες που βρήκαν στα ΜΜΕ. |
| **Ενότητα 9 (Β' ΤΑΞΗ)** | | | |
| **Α. Περίσταση**<br>Με γνωστούς ή φίλους, στο τραπέζι ή πριν από έξοδο σε εστιατόριο ή στο ίδιο το εστιατόριο ή σε μπαρ. Διαπροσωπική επικοινωνία με τους συνδαιτυμόνες ή/και το προσωπικό.<br>**Β. Διάδραση**<br>37) Ζητώ/δίνω πληροφορίες αναφορικά με τις προτιμήσεις ως προς το φαγητό και το | 57) Η αντωνυμιακή-αυτοπαθής φωνή (σε όλους τους γνωστούς μέχρι εδώ χρόνους).<br>58) Η συντακτική δομή verbo servile + infinito alla forma riflessiva.<br>59) Ενεστώτας και μέλλοντας της οριστικής των ρημάτων σε -giare και -gare, -ciare και -care.<br>60) Οι τύποι preferirei, desiderei, mi piacerebbe, mi andrebbe.<br>61) Τα ρήματα dare και bere (σε | 24) Τροφή<br>25) Διατροφή (Ατομικές και κοινωνικές συνήθειες) | *• Μέσω μιας «μηχανής αναζήτησης» στο Διαδίκτυο, οι μαθητές βρίσκουν μερικές «σελίδες» ιταλικών εστιατορίων και εντοπίζουν την περιγραφή του περιβάλλοντος (π.χ. διάκοσμος) και ο-* |

| | | | |
|---|---|---|---|
| ποτό.<br>38) Εκφράζω πείνα, δίψα, επιθυμία για συγκεκριμένη τροφή ή ποτό.<br>39) Κάνω όλες τις αναγκαίες γλωσσικές πράξεις σε εστιατόριο ή σε μπαρ (διαβάζω το μενού, παραγγέλνω, ζητώ το λογαριασμό, κτλ.).<br>40) Εκφράζω άποψη για το γεύμα ή το φαγητό.<br>41) Περιγράφω τις διατροφικές συνήθειες στη χώρα μου. | όλους τους γνωστούς μέχρι εδώ χρόνους).<br>62) Το μεριστικό άρθρο.<br>63) Οι αόριστες αντωνυμίες uno, altro, nulla, niente και nessuno.<br>64) Χρήση των επιρρημάτων molto, troppo και tanto. | | *ρισμένων πιάτων.*<br>● *Εντοπίζουν σε έντυπο ΜΜΕ ή στο Διαδίκτυο στατιστικά στοιχεία για τις διατροφικές συνήθειες στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.* |
| | **Ενότητα 10** | | |
| **Α. Περίσταση**<br>Στη διάρκεια παραμονής σε ιταλική πόλη, ψωνίζοντας τρόφιμα. Διαπροσωπική επικοινωνία στο δρόμο με περαστικούς και σε κατάστημα με υπαλλήλους ή με άτομο που μας συνοδεύει. Ανάγνωση των ενδείξεων πάνω στη συσκευασία προϊόντων.<br>**Β. Διάδραση**<br>42) Ζητώ και δίνω πληροφορίες σχετικά με καταστήματα τροφίμων (πού βρίσκονται, πότε λειτουργούν, κτλ.).<br>43) Κάνω τις απαραίτητες γλωσσικές πράξεις για την αγορά τροφίμων.<br>44) Διατυπώνω το αποτέλεσμα σύγκρισης προϊόντων ως προς την ποιότητα, την τιμή και τα χαρακτηριστικά.<br>45) Καταλαβαίνω τις ενδείξεις πάνω σε προϊόντα ως προς το βάρος, την τιμή, τα συστατικά, την ημερομηνία κατασκευής και λήξης. | 65) Τύπος ευγενείας της προστατικής φωνής.<br>66) Θέση του επιθέτου σε σχέση με το ουσιαστικό το οποίο χαρακτηρίζει.<br>67) Σχηματισμός του συγκριτικού βαθμού των επιθέτων.<br>68) Μέτρα βάρους.<br>69) Η μεριστική αντωνυμία ne, και σε συνδυασμό με τις προσωπικές (ιδιαίτερα οι gliene και me ne).<br>70) Συμφωνία του participio passato με τις άμεσες προσωπικές αντωνυμίες και την αντωνυμία ne στους σύνθετους χρόνους (passato prossimo).<br>71) Τα μονολεκτικά και περιφραστικά ποσοτικά επιρρήματα molto, poco, un po', troppo, di meno, di più, un po' troppo, circa και più o meno. | 26) Ψώνια<br>27) Ποιότητα<br>28) Κόστος | ● *Ο κάθε μαθητής εντοπίζει, σε κατάστημα της πόλης όπου ζει, ένα προϊόν ιταλικής προέλευσης και το φέρνει στην τάξη, όπου όλοι διαβάζουν τις ενδείξεις, εστιάζοντας στη σύσταση και στην ημερομηνία λήξης του προϊόντος.*<br>● *Σχολιάζουν και συγκρίνουν ομοειδή προϊόντα τροφίμων αναφορικά με το πόσο υγιεινά είναι (με βάση τα χαρακτηριστικά τους) και πόσο συμφέροντα, με βάση την τιμή τους.* |
| | **Ενότητα 11** | | |
| **Α. Περίσταση**<br>Γραπτή επικοινωνία, φιλική ή τυπική, σχετική με αμφίδρομη φιλοξενία, με προσφορά εργασίας από ιταλική οικογένεια για καλύτερη εκμάθηση της ιταλικής γλώσσας, ή με έναρξη αλληλογραφίας.<br>**Β. Διάδραση**<br>46) Ζητώ και δίνω πληροφορίες για τον εαυτό μου και για την οικογένειά μου (επάγγελμα και σπουδές, τωρινές ή προηγούμενες), ενδιαφέροντα, χαρακτήρα.<br>47) Ζητώ και δίνω πληροφορίες για την κατοικία και για την καθαριότητα των χώρων.<br>48) Ζητώ και δίνω πληροφορίες για τη γνώση ξένης γλώσσας. | 72) Η συντακτική δομή: dovere/potere/volere (passato prossimo) + απαρέμφατο ρήματος στην ενεργητική ή την αντωνυμιακή-αυτοπαθή φωνή.<br>73) Οι συντακτικές δομές: continuare/cominciare + a + infinito, smettere/finire + di + infinito, riuscire a + infinito.<br>74) Η απρόσωπη συντακτική δομή: ρήμα essere + aggettivo + infinito.<br>75) Η συντακτική δομή: stare + gerundio.<br>76) Σημασιολογική αξία και χρήσεις των ρημάτων: conoscere, sapere, leggere, studiare, potere, riuscire και των προθέσεων eccetto και oltre.<br>77) Χρήση του άρθρου και των προθέσεων για να εκφράσει | 29) Επαγγελματική απασχόληση<br>30) Εκπαίδευση<br>31) Καθαριότητα<br>32) Γλωσσομάθεια<br>33) Εργασιακές σχέσεις | ● *Από ιταλικό έντυπο διαβάζουν μικρές αγγελίες ζήτησης και προσφοράς εργασίας και ανιχνεύουν τη λέξη με την οποία γίνεται κάθε φορά αναφορά στο επάγγελμα.*<br>● *Ομαδοποιούν τα επαγγέλματα που βρήκαν και συντάσσουν έναν κατάλογο ή πίνακα.* |

| | | | |
|---|---|---|---|
| 49) Ζητώ και δίνω πληροφορίες για τη σχέση εργασίας. | κανείς την ημερομηνία (μέρα, μήνας, έτος) και την απόσταση. | | |
| **Ενότητα 12** | | | |
| **Α. Περίσταση**<br>● Γραπτή ή προφορική επικοινωνία, εν μέρει τυπική, μεταξύ κάποιου που ψάχνει σπίτι για τις διακοπές και κάποιου που έχει σπίτι για νοίκιασμα ή μεσολαβεί για εξεύρεση σπιτιού.<br>● Προφορική επικοινωνία πελάτη και υπαλλήλου ξενοδοχείου.<br>● Ανάγνωση προσπέκτους και εικονογραφημένων τουριστικών οδηγών.<br>**Β. Διάδραση**<br>50) Ζητώ και δίνω πληροφορίες για κατάλυμα, υπηρεσίες και τιμές.<br>51) Καθορίζω την ημερομηνία και τη διάρκεια της παραμονής.<br>52) Πραγματοποιώ τις προβλεπόμενες ενέργειες στη ρεσεψιόν ξενοδοχείου (κατά την άφιξη και την αναχώρηση). | 78) Ο τετελεσμένος μέλλοντας των ρημάτων (ενεργητική και αντωνυμιακή/αυτοπαθής φωνή.<br>79) Ο ενεστώτας της υποθετικής έγκλισης (condizionale) των ρημάτων (ενεργητική και αντωνυμιακή/αυτοπαθής φωνή ομαλών και όσων ανώμαλων έχουν συναντηθεί μέχρι την παρούσα ενότητα).<br>80) Η συντακτική δομή: άτονη έμμεση αντωνυμία + (dis)piacerebbe/rincrescerebbe + infinito.<br>81) Χρήση των συνδέσμων dopo che, quando, appena, στους συνδυασμούς χρόνων:<br>● futuro semplice--futuro anteriore,<br>● imperativo--futuro anteriore και<br>● presente--futuro anteriore.<br>82) Τα τακτικά και τα περιληπτικά αριθμητικά (decina, ventina, trentina κτλ.) στις κατά προσέγγιση ενδείξεις του χρόνου και της ποσότητας. | 34) Τουρισμός<br>35) Διάρκεια<br>36) Ποσότητα<br>37) Φιλοξενία | ● *Αναζητούν στο Διαδίκτυο τη σελίδα του ιταλικού ΕΟΤ (ENIT) και «κατεβάζουν» τουριστικά προσπέκτους για διακοπές στην Ιταλία.*<br>● *Αναζητούν και διαβάζουν προσπέκτους, σε ιταλική γλώσσα, για διακοπές σε ελληνικό θέρετρο, και μάλιστα της περιοχής ή περιφέρειας ή γεωγραφικού διαμερίσματος όπου ζουν.* |
| **Ενότητα 13** | | | |
| **Α. Περίσταση**<br>● Σε ταχυδρομείο ή τηλεφωνικό κέντρο. Προφορική επικοινωνία με τους υπαλλήλους.<br>● Γραπτή (SMS, email, κάρτα, επιστολή) και τηλεφωνική επικοινωνία με φίλους ή γνωστούς.<br>**Β. Διάδραση**<br>53) Πραγματοποιώ τις απαραίτητες πράξεις για να στείλω γράμματα και κάρτες.<br>54) Αντλώ πληροφορίες από τον τηλεφωνικό κατάλογο.<br>55) Κατορθώνω να κάνω και να δέχομαι αστικά, υπεραστικά και διεθνή τηλεφωνήματα με σταθερό ή κινητό τηλέφωνο (κατανόηση μαγνητοφωνημένων μυνημάτων, επικοινωνία με τηλεφωνικό κέντρο, κτλ.).<br>56) Αναβάλλω την ημερομηνία άφιξης, αναφέροντας την αιτία.<br>57) Διηγούμαι δυστύχημα. | 83) Ο υπερσυντέλικος στις τρεις κλίσεις: ενεργητική και αντωνυμιακή-αυτοπαθής φωνή.<br>84) Η συντακτική δομή: stare per + infinito.<br>85) Οι χρονικές σχέσεις στη διήγηση συμβάντων (παρατακτική και υποτακτική σύνταξη):<br>● Πράξεις ταυτόχρονες (imperfetto – imperfetto και trapassato prossimo – imperfetto).<br>● Μία πράξη προγενέστερη της άλλης (imperfetto – trapassato prossimo, passato prossimo – trapassato prossimo και trapassato prossimo – trapassato prossimo).<br>86) Η οριστική στις τρεις συζυγίες (ενεργητική και αντωνυμιακή-αυτοπαθής φωνή). Συμφωνία χρόνων της οριστικής. | 38) Τηλεπικοινωνίες<br>39) Δημόσιες υπηρεσίες | ● Διαβάζουν σύντομες ειδήσεις σε ιταλική (τοπική) εφημερίδα για δυστυχήματα και εντοπίζουν τη χρήση των χρόνων του ρήματος για έκφραση χρονικής αλληλουχίας.<br>● Κάνοντας προσομοίωση, ενημερώνουν κάποιον ιταλό φίλο μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος για την άφιξή τους στο μέρος (στην Ιταλία) όπου αυτός ζει. |
| **Ενότητα 14** | | | |
| **Α. Περίσταση**<br>Στην Ιταλία ή στην Ελλάδα, κατά τη διάρκεια ταξιδιού ή προγραμματίζοντας ταξίδι, με ίδιο μεταφορικό μέσο.<br>**Β. Διάδραση**<br>58) Ζητώ και δίνω πληροφορί- | 87) Ο απρόσωπος τύπος των ρημάτων: τα απρόσωπα ρήματα που δηλώνουν ατμοσφαιρικά φαινόμενα, στους σύνθετους χρόνους.<br>88) Μορφές και θέση των προσωπικών άτονων αντωνυμιών | 40) Ταξίδια (οδικώς)<br>41) Μετεωρολογικές προβλέψεις | ● *Μελετούν οδικό χάρτη της Ευρώπης και συγκρίνουν το οδικό δίκτυο διαφόρων χωρών και ειδικότερα της Ι-* |

| | | | |
|---|---|---|---|
| ες σχετικά με την κυκλοφορία στους δρόμους.<br>59) Πραγματοποιώ τις απαραίτητες επικοινωνίες κατά τη διάρκεια ταξιδιού με μοτοσικλέτα ή αυτοκίνητο (επικοινωνία με υπαλλήλους σε βενζινάδικα, σταθμούς διοδίων, κτλ.).<br>60) Εξασφαλίζω θέση σε κάμπιγκ ή ξενώνα.<br>61) Παίρνω τις απαραίτητες πληροφορίες από οδικούς χάρτες.<br>62) Καταλαβαίνω και κάνω προβλέψεις για τον καιρό και περιγράφω ατμοσφαιρικά φαινόμενα. | όταν είναι σε συνδυασμό μεταξύ τους κοντά σε ρήμα (σε απλό χρόνο).<br>89) Ο πληθυντικός των σύνθετων και συντετμημένων ουσιαστικών (μόνο εκείνα που έχουν συναντηθεί μέχρι την παρούσα ενότητα). | | *ταλίας και της Ελλάδας.*<br>● *Σχολιάζουν στα ιταλικά τη δυνατότητα πρόβλεψης του καιρού με βάση την μέχρι τώρα εμπειρία τους ή και ελέγχοντας το βαθμό επαλήθευσης των πρόσφατων προβλέψεων της ελληνικής μετεωρολογικής υπηρεσίας.* |
| **Ενότητα 15** | | | |
| **Α. Περίσταση**<br>● Στην Ιταλία, σε καταστήματα ρούχων ή ειδών δώρου.<br>● Γραπτή και προφ. επικοινωνία με φίλους με την ευκαιρία γιορτών ή γενεθλίων.<br>**Β. Διάδραση**<br>63) Πραγματοποιώ τις απαραίτητες γλωσσικές πράξεις σε ένα κατάστημα ρούχων, υποδημάτων, κτλ.<br>64) Πραγματοποιώ τις απαραίτητες πράξεις για την επιστροφή ειδών από τα οποία δεν ικανοποιήθηκα.<br>65) Συζητώ σε ένα μαγαζί την αγορά ενός δώρου, περιγράφοντας την εμφάνιση και την προσωπικότητα του ατόμου στο οποίο θα το προσφέρω.<br>66) Ανταλλάσσω δώρα.<br>67) Γράφω κάρτες ευχών και συγχαρητηρίων. | 90) Χρήση των άτονων προσωπικών αντωνυμιών, όταν είναι συνδυασμένες μεταξύ τους κοντά σε ρήμα (στους σύνθετους χρόνους).<br>91) Χρήση των προσωπικών αντωνυμιών, όταν είναι συνδυασμένες, κοντά στα ρήματα potere, volere και dovere + infinito.<br>92) Χρήση των άτονων μορφών της προσωπικής αντωνυμίας με το επίρρημα ecco.<br>93) Σχηματισμός του υπερθετικού βαθμού, σχετικού και απόλυτου, των επιθέτων.<br>94) Μορφές και χρήση του περιληπτικού αριθμητικού paio.<br>95) Το μόριο ci στις ρηματικές εκφράσεις: non sapere cosa farci, crederci, pensarci.<br>96) Το μόριο ne στις ρηματικές εκφράσεις dirne και pensarne. | 42) Αγορές<br>43) Δώρα<br>44) Γιορτές | ● Αναζητούν πληροφορίες από διαφημιστικά σποτ στην τηλεόραση και το ραδιόφωνο ή από τον ιταλικό τύπο και κατηγοριοποιούν τα προϊόντα, ελέγχοντας ποια είναι κατάλληλα για να προσφερθούν ως δώρο σε γιορτή.<br>● Εντοπίζουν ενδεχόμενες διαφορές στον τρόπο διαφήμισης ανάμεσα στα ιταλικά και στα ελληνικά ΜΜΕ. |
| **Ενότητα 16** | | | |
| **Α. Περίσταση**<br>Κατά τη διάρκεια ταξιδιού στην Ιταλία, σε προφορική και τηλεφωνική επικοινωνία με φίλο ή με υπαλλήλους υπηρεσιών υγείας, σε περίπτωση ασθενείας.<br>**Β. Διάδραση**<br>68) Ζητώ και δίνω πληροφορίες για κατάσταση υγείας.<br>69) Βρίσκω γιατρό ή υπηρεσία υγείας.<br>70) Περιγράφω συμπτώματα των πιο συνηθισμένων ασθενειών, κάνοντας αναφορά σε συγκεκριμένα μέρη του σώματος.<br>71) Δίνω και καταλαβαίνω συμβουλές και απλές θεραπευτικές οδηγίες.<br>72) Πραγματοποιώ τις προ- | 97) Η προστακτική στις τρεις συζυγίες: καταφατικός και αρνητικός τύπος, φιλικό και επίσημο ύφος, ενεργητική και αντωνυμιακή-αυτοπαθής φωνή.<br>98) Χρήση των προσωπικών άτονων αντωνυμιών, σε σχέση με την προστακτική.<br>99) Σημασία και χρήση των ρημάτων: guardare, vedere, ascoltare, sentire, sentirsi.<br>100) Πλεοναστική χρήση του μορίου ci στις εκφράσεις ci vedo, ci sento.<br>101) Οι αόριστες αντωνυμίες qualcosa και qualcuno.<br>102) Παράληψη του κτητικού επιθέτου μπροστά από ουσιαστικά που δηλώνουν μέρος του σώματος του ομιλητή όταν προηγείται το άρθρο. | 45) Ασθένεια<br>46) Ιατρική περίθαλψη<br>47) Το ανθρώπινο σώμα | ● Παιχνίδι ρόλων στο οποίο οι μαθητές επισκέπτονται εξωτερικό ιατρείο ιταλικού νοσοκομείου και περιγράφουν το πρόβλημα υγείας που αντιμετωπίζουν.<br>● Ο καθηγητής εξασφαλίζει το φυλλάδιο με τις οδηγίες, σε ιταλική γλώσσα, ενός φαρμάκου ή καλλυντικού και οι μαθητές εντοπίζουν τη δοσολογία και τις ενδεχόμενες αντεν- |

| | | | |
|---|---|---|---|
| βλεπόμενες γλωσσικές πράξεις για την αγορά φαρμάκων.<br>73) Διαβάζω οδηγίες φαρμάκων και καλλυντικών. | 103) Το μόριο ne στις ρηματικές εκφράσεις starsene και esserne certo/sicuro.<br>104) Χρήση του συνδέσμου né. | | δείξεις. |
| **Ενότητα 17 (Γ' ΤΑΞΗ)** | | | |
| **Α. Περίσταση**<br>Στη διάρκεια γεύματος κάποιος από τους παρόντες δε γνωρίζει τη γλώσσα στην οποία γίνεται η συνομιλία και κάποιος άλλος (ο μαθητής) διαμεσολαβεί.<br>**Β. Διάδραση**<br>74) Πραγματοποιώ τις συνήθεις γλωσσικές πράξεις όταν είμαι στο τραπέζι.<br>75) Μιλώ για κοινούς τόπους και κλισέ που έχουν σχέση με την πατρίδα μου, επιβεβαιώνοντάς τους ή απορρίπτοντάς τους.<br>76) Μεταφέρω στα ιταλικά αυτό που λέει κάποιος σε άλλη γλώσσα ή στα ελληνικά αυτό που λέει κάποιος στα ιταλικά.<br>77) Αποχαιρετώ μετά από πρόσκληση σε γεύμα. | 105) Το condizionale passato στις τρεις συζυγίες (ενεργητική και αντωνυμιακή-αυτοπαθής φωνή) για να εκφράσουμε μια επιθυμία ή ενα σχέδιο που δεν πραγματοποιήθηκε.<br>106) Σημασία και χρήση των ρημάτων: andarsene, andare via, partire.<br>107) Το μόριο ne στις ρηματικές εκφράσεις: valerne la pena, andarsene.<br>108) Συστηματική εξέταση των προσωπικών αντωνυμιών στο λόγο με οικείο και με επίσημο ύφος.<br>109) Σύγκριση μεταξύ δύο πραγμάτων, ιδιοτήτων ή πράξεων. | 48) Μετάφραση<br>49) Περίληψη<br>50) Σχολιασμός | • Κάνοντας προσομοίωση, μεταφέρουν σε συγγενικό τους πρόσωπο την πληροφορία που πήραν από σύντομη είδηση ιταλικής εφημερίδας ή τηλεοπτικού σταθμού, η οποία αναφέρεται στην Ελλάδα ή σε συμβάν που έλαβε χώρα εδώ.<br>• Εντοπίζουν σε οδηγούς και φυλλάδια κλισέ και κοινούς τόπους με τους οποίους οι Ιταλοί βλέπουν την Ελλάδα. |
| **Ενότητα 18** | | | |
| **Α. Περίσταση**<br>• Στην Ιταλία, σε τράπεζα, σε τουριστικό γραφείο, στο αεροδρόμιο ή στο λιμάνι. Διαπροσωπική και τηλεφωνική επικοινωνία με τους υπαλλήλους.<br>• Στην Ιταλία ή την Ελλάδα, διαπροσωπική, τηλεφωνική και γραπτή επικοινωνία με ιταλούς φίλους και γνωστούς.<br>**Β. Διάδραση**<br>78) Αποχαιρετώ.<br>79) Κλείνω θέση σε πλοίο ή αεροπλάνο.<br>80) Καταλαβαίνω ανακοινώσεις αναχωρήσεων και αφίξεων.<br>81) Ζητώ και δίνω πληροφορίες για το πώς πήγε ένα ταξίδι. | 110) Το επιρρηματικό τοπικό μόριο ci σε συνδυασμό με τις αντωνυμίες: mi, ti, vi, lo, la, li, le, ne. Το μόριο ci στις ρηματικές εκφράσεις: farcela, riuscirci, farci caso, tenerci, contarci.<br>111) Το μόριο ne στις ρηματικές εκφράσεις: ricordarsene, dimenticarsene, non poterne più.<br>112) Συστηματική εξέταση του απαρέμφατου του ενεστώτα στην ενεργητική και την αντωνυμιακή-αυτοπαθή φωνή. | 51) Αερομεταφορές | • Στο πλαίσιο προσομοίωσης (ως ταξιδιώτες) καλούνται να καταλάβουν ακουστικές και οπτικές ανακοινώσεις από ιταλικό σταθμό τρένων και αεροδρόμιο, έχοντας ως δεδομένο τον προορισμό τους.<br>• Συντάσσουν σύντομο γράμμα προς φιλικό πρόσωπο, όπου λένε πώς πήγε το τελευταίο ταξίδι που έχουν κάνει. |
| **Ενότητα 19** | | | |
| **Α. Περίσταση**<br>• Ανάγνωση τηλεοπτικών και κινηματογραφικών προγραμμάτων, καθώς και σύντομων κριτικών.<br>• Παρακολούθηση και σχολιασμός τηλεοπτικού ή ραδιοφωνικού δελτίου ειδήσεων. Διαπροσωπική ή τηλεφωνική επικοινωνία.<br>**Β. Διάδραση**<br>82) Προγραμματίζω μια έξοδο στο σινεμά ή σε σπίτι, μπρος | 113) Χρήση του αορίστου της υποθετικής (condizionale passato) για να εκφραστεί μεταγενέστερη από άλλη πράξη στο παρελθόν (Aveva detto che sarebbe venuto).<br>114) Μονολεκτικός συγκριτικός και παραθετικός βαθμός των επιθέτων (migliore, ottimo, peggiore, pessimo, κτλ.).<br>115) Υπερθετικός βαθμός επιρρημάτων (estremamente + aggettivo). | 52) Κινηματογράφος<br>53) Τηλεόραση<br>54) Ενημέρωση μέσω ραδιοφώνου ή τηλεόρασης<br>55) Τύποι δημοσιογραφίας | • *Σε πρόσφατο ιταλικό περιοδικό ποικίλης ύλης που ο καθηγητής φέρνει στην τάξη, εντοπίζουν το πρόγραμμα της τηλεόρασης και επιλέγουν το καλύτερο κινηματογραφικό έργο της εβδομάδας.*<br>• Συγκρίνουν τα |

| | | | |
|---|---|---|---|
| στην τηλεόραση.<br>83) Εντοπίζω, αναφέρω και σχολιάζω τις βασικές πληροφορίες από κινηματογραφικά ή τηλεοπτικά προγράμματα.<br>84) Ρωτώ και δίνω πληροφορίες σχετικά με εκπομπές και κινηματογραφικά έργα.<br>85) Παρακολουθώ και σχολιάζω δελτίο ειδήσεων. | 116) Επίθετα με «υπερθετική» σημασία (enorme, immenso, colossale, straordinario, unico).<br>117) Ερωτηματικά επίθετα και αντωνυμίες: συστηματική εξέταση-ανακεφαλαίωση. | | προγράμματα των σταθμών, με στόχο την επιλογή αυτού που τους ταιριάζει περισσότερο. |
| **Ενότητα 20** | | | |
| **Α. Περίσταση**<br>Στην Ιταλία ή την Ελλάδα, σε χώρο όπου συχνάζουν νέοι και μετά σε σπίτι φίλων. Προφορική και γραπτή επικοινωνία.<br>**Β. Διάδραση**<br>86) Ανταλλάσσω πληροφορίες και γνώμες σχετικά με είδη μουσικής, συγκεκριμένα τραγούδια, τραγουδιστές ή συγκροτήματα.<br>87) Ακούω τραγούδια προσπαθώντας να καταλάβω τα λόγια.<br>88) Ζητώ και δίνω πληροφορίες σχετικά με τη λειτουργία συσκευών.<br>89) Ζητώ ή δίνω πληροφορίες για την ετοιμασία φαγητού ή γλυκού. | 118) Η forma passiva: όλοι οι απλοί χρόνοι της οριστικής.<br>119) Ο απρόσωπος τύπος του ρήματος και η χρήση του μορίου si.<br>120) Οι ρηματικές φράσεις fare + απαρέμφατο και lasciare + απαρέμφατο.<br>121) Χρήση των άτονων προσωπικών αντωνυμιών μέσα στις παραπάνω ρηματικές φράσεις (και όταν είναι στην προστακτική).<br>122) Τα αόριστα επίθετα qualunque και qualsiasi.<br>123) Συστηματική εξέταση της αντωνυμιακής ή αυτοπαθούς φωνής των ρημάτων. | 56) Είδη τραγουδιών και μουσικής<br>57) Συσκευές εικόνας και ήχου<br>58) Μαγειρική | ● Εκτελούν παραδοσιακές συνταγές μαγειρικής σύμφωνα με οδηγίες που ακούν ή διαβάζουν.<br>● Κάνουν ένα διαγωνισμό τραγουδιού. Οι μαθητές υποτίθεται ότι είναι κριτές και πρέπει να επιλέξουν τα τρία καλύτερα ιταλικά τραγούδια της χρονιάς που πέρασε, από αυτά που έχει προεπιλέξει και φέρει ο καθηγητής. |
| **Ενότητα 21** | | | |
| **Α. Περίσταση**<br>Στη Ιταλία ή την Ελλάδα, σε σπίτι ή σε χώρο όπου συχνάζουν νέοι. Προφορική επικοινωνία με φίλους ή άτομα που μόλις γνωρίσαμε, καθώς και ανάγνωση σύντομων πληροφοριακών κειμένων.<br>**Β. Διάδραση**<br>90) Περιγράφω το χαρακτήρα μου ή το χαρακτήρα άλλων, λαμβάνοντας υπόψη τη συμπεριφορά σε συγκεκριμένες περιστάσεις.<br>91) Μιλώ για ένα άτομο και για τη σχέση που έχω/είχα μαζί του.<br>92) Συζητώ σχετικά με την ιδεολογία (πολιτική, αξίες, κοινωνικές συμβάσεις, κτλ.).<br>93) Διαβάζω και συζητώ για τη ζωή διάσημων ατόμων. | 124) Οι συντακτικές δομές: fidarsi (di), diffidare di + (άρθρο) + ουσιαστ., avere/non avere fiducia in + (άρθρο) + ουσιαστ., avere/non avere paura di + (άρθρο) + ουσιαστ., credere a/in + (άρθρο) + ουσιαστ., confidarsi con.<br>125) Σχηματισμός των επιρρημάτων με την κατάληξη -mente.<br>126) Χρήση των άκλιτων αντωνυμιών-αριθμητικών ambedue και entrambi.<br>127) Συστηματική εξέταση των αναφορικών αντωνυμιών (che, cui, οριστ. άρθρο + quale, ciò che, quel[lo] che, il che, quanto με την έννοια του tutto ciò che, chi, colui che, chi ... chi). | 59) Ανθρώπινη συμπεριφορά<br>60) Ανθρώπινες σχέσεις<br>61) Ιδεολογία<br>62) Πολιτική<br>63) Αξίες<br>64) Κοινωνικές συμβάσεις<br>65) Διασημότητες | ● *Κάνουν ομαδικά συζήτηση για την έννοια του όρου ιδεολογία, επιχειρώντας να καταλήξουν σε έναν κοινά αποδεκτό ορισμό (ξεκινώντας π.χ. από την ετυμολογία).*<br>● *Επιλέγουν ένα διάσημο πρόσωπο (από το χώρο των τεχνών, των επιστημών και της πολιτικής) που εκτιμούν, βρίσκουν μια σύντομη βιογραφία του και τη διαβάζουν στην τάξη.* |
| **Ενότητα 22** | | | |
| **Α. Περίσταση**<br>● Συζητώντας με φιλικά πρόσωπα γύρω από τις σχέσεις μεταξύ μελών οικογενείας και τη θέση της γυναίκας στην οικογένεια και στην κοινωνία | 128) Ενεστώτας και αόριστος υποτακτικής (congiuntivo) σε ενεργητική και αντωνυμιακή.<br>129) Αόριστος του απαρεμφάτου (infinito passato) στην ενεργητική και αντωνυμιακή φωνή. | 66) Οικογένεια (σχέσεις μελών)<br>67) Θεσμός του γάμου<br>68) Ισότητα των φύλων | ● *Υπό μορφή brain storming, καταθέτουν την άποψή για το ποιο είναι το μεγαλύτερο πρό-* |

| | | | |
|---|---|---|---|
| (ενδεχόμενα μετά την ανάγνωση επιστολής ή άρθρου σχετικού θέματος).<br>● Μπρος στη βιτρίνα καταστήματος παιχνιδιών, συζήτηση με πρόσωπο που μας συνοδεύει.<br>**Β. Διάδραση**<br>94) Εκφράζω γνώμη και αναφέρω προσωπικές εμπειρίες αναφορικά με οικογενειακό πρόβλημα.<br>95) Περιγράφω τη σχέση με τα άλλα μέλη της οικογένειάς μου, αναφερόμενος σε χαρακτήρα και ιδεολογία.<br>96) Περιγράφω το θεσμό του γάμου στη χώρα μου.<br>97) Σχολιάζω τη θέση της γυναίκας στην κοινωνία. | 130) Χρήση της οριστικής, στη θέση της υποτακτικής, σε δευτερεύουσες προτάσεις που έχουν θέση υποκειμένου ή αντικειμένου, στον προφορικό ανεπίσημο λόγο.<br>131) Χρήση του απαρεμφάτου (ενεστώτας ή αόριστος, με ή χωρίς την πρόθεση di) ως υποκειμένου ή αντικειμένου κύριας πρότασης.<br>132) Η απρόσωπη χρήση της αντωνυμιακής φωνής, στον ενεστώτα.<br>133) Η ουσιαστικοποίηση προτάσεων που είχαν θέση υποκειμένου ή αντικειμένου.<br>134) Τοποθέτηση των δευτερεύουσων προτάσεων σε θέση υποκειμένου ή αντικειμένου. | | *βλημα στη σχέση των νέων και των γονιών τους καθώς και για το αν υπάρχει ανισότητα στην αντιμετώπιση των γυναικών στην Ελλάδα.*<br>● Οργανώνουν συζήτηση (όπως στη Βουλή), για να αποφασίσουν αν πρέπει να ληφθούν νέα νομοθετικά μέτρα για εξασφάλιση ίσων ευκαιριών και αντιμετώπισης των γυναικών. |
| | **Ενότητα 23** | | |
| **Α. Περίσταση**<br>● Διαπροσωπική επικοινωνία με φιλικό άτομο, κοιτώντας περιοδικό ποικίλης ύλης ή κατάλογο εταιρείας πωλήσεων δι' αλληλογραφίας.<br>● Στην Ιταλία, σε κατάστημα ή μετά από αγορές. Συζήτηση με τους συνδαιτυμόνες.<br>**Β. Διάδραση**<br>98) Ζητώ ένα προϊόν ή συμβουλεύω κάποιον να το αγοράσει, προσδιορίζοντας την ποιότητα, τη χρήση και την τιμή.<br>99) Συγκρίνω τιμές, ποιότητα προϊόντων, καταστήματα.<br>100) Διαβάζω ετικέτες πάνω σε αντικείμενα και σε βιτρίνες.<br>101) Περιγράφω και σχολιάζω την οικονομική κατάσταση στη χώρα μου. | 135) Χρήση της υποτακτικής στις αναφορικές προτάσεις. Π.χ. «Cerco qualcuno che ci indichi la strada», «Cerco un libro che tratti di letteratura italiana».<br>136) Χρήση του ενεστώτα του απαρεμφάτου με την αναφορική αντωνυμία.<br>137) Ενεστώτας και αόριστος της υποτακτικής σε προτάσεις που εισάγονται από ρήματα ή ρηματικές φράσεις που σημαίνουν: α) αβέβαιη δήλωση (π.χ. si dice, dicono), β) επιθυμία (π.χ. augurare, temere,), γ) πιθανότητα (π.χ. può darsi che, può essere che), δ) εντύπωση (π.χ. sembrare, parere).<br>138) Συγκριτικός και υπερθετικός των επιρρημάτων, συμπεριλαμβανομένων των μονολεκτικών (π.χ. meglio, peggio). | 69) Σύγκριση<br>70) Οικονομική κατάσταση (ατόμου, οικογένειας, κοινωνικής ομάδας, χώρας) | ● *Βρίσκουν στο Διαδίκτυο και διαβάζουν πληροφορίες (κείμενα και διαγράμματα) για την οικονομική κατάσταση στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.*<br>● *Συγκρίνουν την κατάσταση ειδικότερα σε Ιταλία και Ελλάδα και μάλιστα όσον αφορά την τιμή συγκεκριμένων προϊόντων, τον πληθωρισμό, το δημόσιο χρέος και την ανεργία.* |
| | **Ενότητα 24** | | |
| **Α. Περίσταση**<br>● Στην Ιταλία, σε μεσιτικό γραφείο ή γραφεία εφημερίδας. Ανάγνωση και σύνταξη ανακοινώσεων για σπίτια που νοικιάζονται και διαπροσωπική επικοινωνία με υπάλληλο.<br>● Στους δρόμους της πόλης μου ή σε σπίτι δικό μου ή φίλων, συνοδεύοντας τουρίστα.<br>**Β. Διάδραση**<br>102) Ζητώ και δίνω πληροφορίες αναφορικά με την ενοικίαση σπιτιού.<br>103) Τραβώ την προσοχή κάποιου σε χαρακτηριστικά πόλης που σχετίζονται με την ποιότητα της ζωής των κα- | 139) Οι συντακτικές δομές: è meglio che + congiuntivo presente και ti/le conviene + infinito.<br>140) Τύπος ευγενείας που εκφράζεται με περίφραση, όπως: La prego di / Abbia la gentilezza di / Mi faccia la cortesia di + infinito presente.<br>141) Οι συντακτικές δομές: consigliare/sconsigliare di + infinito, provare a + απαρέμφατο.<br>143) Ο παρατατικός της υποτακτικής και η χρήση του σε εκφράσεις που περιέχουν ρήμα στον ενεστώτα της υποθετικής (condizionale) και που εκφράζουν επιθυμία (vorrei, desidererei, mi piacerebbe, ti/le sarei grato se, κτλ.). | 71) Κατοικία<br>72) Πόλη<br>73) Ποιότητα ζωής<br>74) Ήθη και έθιμα | ● Διαβάζουν σύντομες ανακοινώσεις προσφοράς κατοικιών προς ενοικίαση σε ξένες και ελληνικές εφημερίδες και συγκρίνουν τον τρόπο παρουσίασης της πληροφορίας καθώς και τις τιμές.<br>● *Με βάση το χάρτη ελληνικής πόλης δίνουν προφορικά οδηγίες για τη μετάβαση από ένα* |
| τοίκων της.<br>104) Δίνω συμβουλές για τη μετακίνηση ξένου σε μια πόλη.<br>105) Περιγράφω συνήθειες, ήθη, έθιμα. | 144) Χρήση του παρατατικού υποτακτικής σε δευτερεύουσες προτάσεις με ρήμα που εκφράζει προσωπική κρίση, στο παρελθόν. | | *σημείο (π.χ. ξενοδοχείο) σε άλλο (π.χ. δημόσιο κτίριο, εστιατόριο, κτλ.).* |

4. ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Τα διαθεματικά σχέδια εργασίας μπορούν να συμπληρώσουν εναλλακτικά τις αναφερόμενες στο ΑΠΣ «ενδεικτικές δραστηριότητες» που έχουν διαθεματικό χαρακτήρα, για τις οποίες διατίθεται περίπου το 10% του διδακτικού χρόνου.

Η κάθετη άρθρωση του προγράμματος ιταλικής, δηλαδή η χρονική ακολουθία στην επίτευξη των στόχων, έχει ήδη εξασφαλιστεί παραπάνω, με την οργάνωση σε ενότητες. Στο ξενόγλωσσο μάθημα είναι σχετικά εύκολο να εξασφαλίσει κανείς και την οριζόντια άρθρωση του προγράμματος, δηλαδή τη συσχέτιση των στόχων του μαθήματος με τους στόχουν άλλων μαθημάτων, μέσα στην ίδια χρονική περίοδο.

Όλες οι ενδεικτικές δραστηριότητες που έχουν δοθεί παραπάνω επιτρέπουν, δυνάμει, τη συσχέτιση του μαθήματος ιταλικής με το μάθημα της ελληνικής γλώσσας καθώς και των άλλων ξένων γλωσσών του συνολικού προγράμματος του ελληνικού σχολείου. Επίσης, οι περισσότερες δραστηριότητες είναι κατάλληλες για διασύνδεση αυτού του μαθήματος με άλλα, δηλαδή έχουν προεκτάσεις διαθεματικού χαρακτήρα.

Για παράδειγμα, η δεύτερη δραστηριότητα της πέμπτης ενότητας (πρώτη γυμνασίου) προβλέπει τη δημιουργία προσωπικής ηλεκτρονικής διεύθυνσης και την ανταλλαγή μηνυμάτων, πράγμα που αποτελεί τον προτελευταίο στόχο και του μαθήματος της πληροφορικής στην έκτη δημοτικού (βλ. σελ. 4147-8 του τόμου Β΄ του παραρτήματος του ΦΕΚ 304/13.3.2003 Β΄). Στην περίπτωση αυτή στην αρχή του μαθήματος ιταλικής γλώσσας ο μαθητής καλείται να «φρεσκάρει» και να εφαρμόσει αυτά που έμαθε στο μάθημα της πληροφορικής.

Ως δεύτερο παράδειγμα μπορεί να δοθεί η πρώτη δραστηριότητα της 14ης ενότητας, κατά την οποία οι μαθητές καλούνται να μελετήσουν οδικό χάρτη της Ευρώπης, εν όψει ταξιδιού με την οικογένειά τους, και να συγκρίνουν το δίκτυο σε διάφορες χώρες και, ειδικότερα σε Ελλάδα και Ιταλία. Στη διάρκεια αυτής της δραστηριότητας είναι αυτονόητο ότι ο καθηγητής μπορεί να δώσει προεκτάσεις και να εκμεταλλευτεί όσες γνώσεις οι μαθητές ήδη διαθέτουν από το μάθημα της κοινωνικής και πολιτικής αγωγής, στο οποίο τόσο στην έκτη δημοτικού όσο και στο γυμνάσιο υπάρχει ειδικό κεφάλαιο με τίτλο «Το άτομο και η Ευρωπαϊκή Ένωση» και στο οποίο γίνονται μεταξύ των άλλων και συγκρίσεις διαφόρων κοινωνικών, οικονομικών, πολιτικών και πολιτισμικών χαρακτηριστικών (βλ. σελ. 3972-3 και 3980-1 του τόμου Α΄ του παραρτήματος του ΦΕΚ 303/13.3.2003 Β΄).

Τα σχέδια εργασίας, ωστόσο, είναι ο καλύτερος τρόπος συνδυαστικής μελέτης θεμάτων και εξεύρεσης προεκτάσεων σε άλλα μαθήματα του σχολικού προγράμματος. Σε καθένα από τα ΑΠΣ των τριών άλλων ξένων γλωσσών δίνονται τρία σχέδια εργασίας, ένα για κάθε τάξη του γυμνασίου. Τα θέματα αυτά (με εξαίρεση το πρώτο από τα τρία του προγράμματος γερμανικής, που έγινε ανεπίκαιρο με την υιοθέτηση του κοινού ευρωπαϊκού νομίσματος) είναι κατάλληλα και για το μάθημα της ιταλικής. Για το λόγο αυτό, και για οικονομία, δηλαδή για αποφυγή επαναλήψεων, ο καθηγητής ιταλικής παραπέμπεται στις σελίδες 4110, 4117 και 4129-30 του τόμου Β' του παραρτήματος του ΦΕΚ 304/13.3.2003 Β΄.

5. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Ένα πρόγραμμα διδασκαλίας μπορεί κανείς, θέλοντας να απλουστεύσει, να το παρομοιάσει με ένα πρόγραμμα ταξιδιού. Οι στόχοι, τότε, μπορούν να παραλληλιστούν με τον τόπο στον οποίο θέλουμε να φτάσουμε, η μέθοδος διδασκαλίας μοιάζει με τη διαδρομή που θα ακολουθήσουμε και τους σταθμούς που θα κάνουμε αν το ταξίδι είναι μεγάλο, τα διδακτικά μέσα και υλικά είναι αντίστοιχα με το ή τα μεταφορικά μέσα που θα χρησιμοποιήσουμε και οι εξετάσεις δεν είναι άλλο από τον έλεγχο που κάνουμε για να δούμε αν πράγματι οι περισσότεροι, αν όχι όλοι, οι μαθητές-ταξιδιώτες έφτασαν στο προκαθορισμένο σημείο.

Η εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας είναι ένα αρκετά δύσκολο και χρονοβόρο ταξίδι, κατά το οποίο ο καθηγητής πρέπει να έχει το ρόλο του πεπειραμένου οδηγού, που ξέρει καλά τα διάφορα μονοπάτια, τις πιθανές διαδρομές, τους κινδύνους, και που βρίσκεται στο πλευρό των μαθητών-ταξιδιωτών για να τους δίνει συμβουλές, βοήθεια, ώστε να φτάσουν στο αναμενόμενο σημείο άφιξης.

Ενώ το σημείο άφιξης, δηλαδή οι στόχοι, έχουν διατυπωθεί εδώ με σαφήνεια, η μέθοδος διδασκαλίας αφήνεται, εσκεμμένα, να καθοριστεί από τον καθηγητή και τους μαθητές. Αυτό γίνεται γιατί κάθε γκρουπ ταξιδιωτών έχει λίγο διαφορετικό σημείο εκκίνησης, έχει, επίσης, διαφορετικές συνήθειες και διαφορετική αντοχή στα ταξίδια. Επίσης ο κάθε οδηγός-βοηθός ενός γκρουπ έχει τις μεθοδολογικές προτιμήσεις του και θα ήταν αδύνατο να του επιβληθεί από το συντάχτη του προγράμματος μια προκαθορισμένη διαδρομή. Γνωρίζοντας τα παραπάνω, κρίθηκε σκόπιμο να δοθούν εδώ λίγες, τρεις μόνο, συμβουλές γενικού χαρακτήρα.

Η πρώτη έχει να κάνει με το πόσο αυστηρά ο καθηγητής πρέπει να επιβάλει τις μεθόδους και τις τεχνικές διδασκαλίας και μάθησης στην τάξη. Ως προς αυτό υπάρχουν δύο ακραίες τάσεις: ο «παραδοσιακός» δάσκαλος που έχει αποφασίσει για μια μέθοδο δουλειάς κι ένα εγχειρίδιο τα οποία δεν θέτει υπό αμφισβήτηση, και ο «νεωτεριστής» που πιστεύει ότι ο κάθε μαθητής μπορεί να δουλεύει όπως θέλει κι αν θέλει, και έτσι η τάξη ταξιδεύει χωρίς πυξίδα και χωρίς συνοχή. Η συμβουλή είναι να αποφεύγονται οι ακραίες αυτές καταστάσεις. Αφενός γιατί οι μέθοδοι και τεχνικές πρέπει να αποτελούν αντικείμενο πειραματισμού και να προσαρμόζονται στους μαθητές, κι όχι το αντίθετο. Κι αφετέρου γιατί οι μαθητές χρειάζονται καθοδήγηση και συμπαράσταση στη δουλειά τους, την επιθυμούν: αυτό τουλάχιστον έδειξαν οι δύο έρευνες που έχουν γίνει πριν συνταχτεί αυτό το πρόγραμμα.

Η δεύτερη συμβουλή είναι σχετική με τη σημασία που έχει (ή δεν έχει) η γραμματική. Και ως προς αυτό διακρίνει κανείς δύο ακραίες τάσεις: την παραδοσιακή, που θεωρεί ότι η γραμματική της ξένης γλώσσας είναι το παν, είναι το κλειδί της επιτυχίας, γιατί χωρίς γραμματική δεν μπορούμε ούτε να μιλήσουμε ούτε να γράψουμε, και τη νεωτεριστική άποψη που αποκλείει την εξέταση κανόνων στην αίθουσα διδασκαλίας. Η μέση οδός θεωρείται κι εδώ ως η προσφορότερη. Αφενός γιατί η συνήθεια να αφιερώνεται πολύς χρόνος (καμιά φορά όλος ο χρόνος της διδασκαλίας) στη γραμματική κάνει το ταξίδι ανιαρό για τους ταξιδιώτες και, τελικά, δεν τους οδηγεί στον αναμενόμενο τόπο άφιξης, που, φυσικά, είναι η «επικοινωνία». Κι αφετέρου γιατί η γραμματική έχει την αξία της και δεν μπορεί να αγνοηθεί, στο βαθμό που είναι ένα απαραίτητο εφόδιο

για να μπορέσει ο μαθητής να επικοινωνήσει κάποτε με άνεση και ασφάλεια στην ξένη γλώσσα. Η διδασκαλία της γραμματικής, συμπερασματικά, πρέπει να θεωρείται ως η στιγμή συστηματοποίησης γνώσεων, κανόνων μορφής και χρήσης της γλώσσας, τις οποίες ο κάθε μαθητής αναμένεται να έχει υποσυνείδητα αποκτήσει καθώς έχει έρθει σε επαφή, πριν κάνει γραμματική, με προφορικά και γραπτά αυθεντικά κείμενα και έχει κάνει ορισμένες δραστηριότητες επικοινωνιακού χαρακτήρα, έχοντας, συνήθως, σαν ερέθισμα ή αφετηρία τα κείμενα αυτά.

Προφανώς, αν οι καθηγητές χρησιμοποιήσουν «αυθεντικά κείμενα» (βλ. το επόμενο υποκεφάλαιο) ή αν κάνουν οι ίδιοι κείμενα παρόμοια με τα αυθεντικά, ορισμένες πράξεις λόγου (κι επομένως μορφοσυντακτικά φαινόμενα και λεξιλόγιο) άσχετες με τους στόχους της ενότητας θα εμφανιστούν σε αυτά. Το γεγονός αυτό όχι μόνο δεν ενοχλεί, αλλά είναι και επιθυμητό. Ο καθηγητής όμως πρέπει προφανώς να θυμάται ότι θα στρέψει ιδιαίτερα την προσοχή των μαθητών, θα εστιάσει, κυρίως σε όσα φαινόμενα σχετίζονται με τους στόχους.

Πρέπει, τέλος, να διευκρινιστεί ότι το γεγονός πως στο πρόγραμμα αυτό κάθε στόχος (διάδραση + γλωσσικά μέσα) καταγράφεται μία μόνο φορά, δεν σημαίνει πως δεν μπορεί, και σε ορισμένες περιπτώσεις δεν επιβάλλεται να επιδιωχτεί ξανά. Είναι σκόπιμο να επανεξετάζονται πράξεις λόγου (που γίνονται μέσα σε διαφορετική περίσταση επικοινωνίας) σε πιο προχωρημένο επίπεδο, χρησιμοποιώντας πιο σύνθετα κείμενα. Για παράδειγμα, η πράξη «αναβάλλω ένα ραντεβού» μπορεί να υλοποιηθεί είτε χρησιμοποιώντας την έκφραση «Possiamo vederci mercoledi invece di martedi?», είτε λέγοντας «Ti spiacerebbe se ci vedessimo mercoledi anziche martedi?». Στη δεύτερη περίπτωση ο ομιλητής χρησιμοποιεί πιο σύνθετη γλωσσική δομή και είναι μάλλον χρήσιμο να την προτείνουμε στους μαθητές σε επόμενη ενότητα. Επομένως -και αυτή είναι η τρίτη και τελευταία μεθοδολογική συμβουλή- ο καθηγητής πρέπει να επανέρχεται σε ορισμένους στόχους που θεωρεί σημαντικούς, ακόμη κι αν αυτοί δεν επαναλαμβάνονται σε διαφορετικές ενότητες του προγράμματος.

6. ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

Με τον όρο «μέσα» γίνεται εδώ αναφορά σε οποιοδήποτε προϊόν τεχνολογίας μπορεί να αποτελέσει φορέα, δίαυλο ή «αναγνώστη» διδακτικού υλικού. Τα πιο παλιά, αλλά όχι γι' αυτό και άχρηστα, μέσα είναι ο πίνακας και το τυπωμένο χαρτί, ενώ ως πιο σύγχρονα θεωρούνται τα ηλεκτρονικά (CD-Rom, Διαδίκτυο, κ.τ.λ.).

Τα υπάρχοντα σύγχρονα μέσα, παρά τη σημαντική προσπάθεια του ΥΠΕΠΘ και την ουσιαστική τους βελτίωση, θεωρείται πως είναι ακόμη ανεπαρκή, με αποτέλεσμα να είναι εφικτή η έκθεση του μαθητή κυρίως σε γραπτά μηνύματα (κείμενα και ασκήσεις του εγχειριδίου). Στο πρόγραμμα, όμως, αυτό δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στον προφορικό λόγο, κι επομένως επιβάλλεται η συστηματική χρησιμοποίηση κασετοφώνου, βίντεο και «νησίδας» υπολογιστών με δυνατότητα «ανάγνωσης» πολυμεσικών λογισμικών. Κατά συνέπεια, η ορθολογική εκμετάλλευση της υπάρχουσας υλικοτεχνικής υποδομής και η προσπάθεια βελτίωσής της πρέπει να είναι μέλημα του καθηγητή ιταλικής γλώσσας.

Ο όρος «διδακτικό υλικό» κάνει αναφορά, εδώ, σε οποιοδήποτε σύνολο διδακτικών δραστηριοτήτων που έχει επινοηθεί για τη διευκόλυνση της δουλειάς των μαθητών και του καθηγητή. Διδακτικό υλικό, επομένως, δεν είναι μόνο τα εγχειρίδια ξένων γλωσσών, αλλά και προτάσεις διδακτικών δραστηριοτήτων που παίρνουν τη μορφή ηχητικής κασέτας, βιντεοκασέτας, αφισών, δισκέτας, οπτικού δίσκου (CD-Rom), κτλ.

Τα εγχειρίδια ιταλικής που υπάρχουν στο εμπόριο, παρόλο ότι είναι λίγα και μεθοδολογικά απηρχαιωμένα αν τα συγκρίνει κανείς με τα αντίστοιχα για διδασκαλία της αγγλικής και της γαλλικής, είναι πάντως πολύ περισσότερα και σημαντικότερα σε σύγκριση με αυτά που υπήρχαν πριν 20 χρόνια. Κανένα, όμως, από αυτά δεν είναι από μόνο του πλήρως κατάλληλο και επαρκές για την υλοποίηση αυτού του προγράμματος. Για το λόγο αυτό, ακόμη κι αν υπάρξει στο μέλλον υλικό δημιουργημένο ειδικά για την υλοποίηση του παρόντος ΑΠΣ, οι καθηγητές πρέπει να φροντίσουν να δημιουργούν και οι ίδιοι υλικό «ad hoc», αν θεωρούν ότι για την επίτευξη κάποιου συγκεκριμένου στόχου δεν είναι ικανοποιητικό το διαθέσιμο υλικό. Η ανάπτυξη της ικανότητας των καθηγητών να ετοιμάζουν μόνοι τους τέτοιο υλικό (με σημείο εκκίνησης τους στόχους του παρόντος προγράμματος), πρέπει να είναι η βασική επιδίωξη των επιμορφωτικών σεμιναρίων που προφανώς θα οργανωθούν για τους νεοδιορισθέντες.

Το διδακτικό υλικό με μορφή κασέτας audio ήταν παλιότερα, για τα ιταλικά, ελάχιστο και συνόδευε πάντα κάποιο εγχειρίδιο. Ήταν, επίσης, μεθοδολογικά ακατάλληλα, γιατί περιείχαν κείμενα απλοϊκά, αφύσικα και αργά εκφωνημένα σε στούντιο. Σχεδόν πάντα ήταν τα ίδια τα κείμενα του εγχειριδίου, με αποτέλεσμα οι δάσκαλοι και οι μαθητές να προτιμούν να δουλεύουν, για ευκολία τους, πάνω στο τυπωμένο κείμενο. Από τα μέσα της δεκαετίας του '80, όμως, εμφανίστηκε υλικό με προφορικά κείμενα ενδιαφέροντα, αυθεντικά ή σχεδόν, με ποικίλη θεματολογία και συνοδευτικές δραστηριότητες για εξάσκηση και έλεγχο της κατανόησης. Έτσι οι καθηγητές, για τέτοιο είδος υλικού, δεν θα χρειαστεί ίσως να δημιουργήσουν δικό τους.

Λιγοστό μπορεί να χαρακτηριστεί το υλικό με μορφή βιντεοκασέτας που είναι και χαμηλής ποιότητας. Έτσι, δίνεται η συμβουλή να χρησιμοποιείται το βίντεο κυρίως για έκθεση των μαθητών σε οπτικοακουστικά κείμενα, τα οποία ο καθηγητής μπορεί να εξασφαλίσει εύκολα και με μικρό κόστος μαγνητοσκοπώντας τα από τη RAI ή αγοράζοντας στην Ιταλία έτοιμες τις κασέτες (οδηγοί πόλεων ή μνημείων για ιταλούς τουρίστες, ιταλικά κινηματογραφικά έργα, εκπαιδευτικά προγράμματα ιστορίας, γεωγραφίας, λογοτεχνίας, κτλ.).

Το υπάρχον διδακτικό υλικό σε ηλεκτρονική μορφή (δισκέτα, CD-Rom, Internet) είναι ποσοτικά ικανοποιητικό, αλλά θεωρείται ποιοτικά μη ικανοποιητικό. Επιπλέον δε διαθέτει διαθεματικό χαρακτήρα και, γενικά, δεν έχει φυσικά γίνει με βάση τις αρχές του παρόντος προγράμματος. Επειδή, όμως, η εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας με τη χρήση υπολογιστή, χωρίς να θεωρείται πανάκεια, παρουσιάζει ορισμένα πλεονεκτήματα, είναι προφανώς σκόπιμο να προβλεφτεί από το ΥΠΕΠΘ η ετοιμασία ηλεκτρονικού υλικού ειδικά για τη διδασκαλία της ιταλικής στις τρεις τάξεις του γυμνασίου. Και πρέπει να είναι έτσι δημιουργημένο ώστε να είναι δυνατή η χρησιμοποίησή του (και) στο σπίτι, δηλαδή χωρίς την παρουσία του καθηγητή.

7. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΚΟΠΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ

Δεν νοείται πρόγραμμα με στόχους και, γενικά, δεν μπορεί ουσιαστικά να υπάρξει συστηματική εκπαίδευση χωρίς αξιολόγηση. Η αξιολόγηση, επομένως, πρέπει να θεωρείται ένα σημαντικό κι αναπόσπαστο τμήμα αυτού του προγράμματος.

Στην εκπαίδευση πρέπει να αξιολογούνται όλοι οι βασικοί συντελεστές, αυτοί που συμβάλλουν στην επιτυχία ή την αποτυχία της. Εδώ, όμως, θα μας απασχολήσει, σύντομα, μόνον η αξιολόγηση του βαθμού επίτευξης των στόχων από τους μαθητές, μεμονωμένα και ως σύνολο.

Η αξιολόγηση της επίδοσης των μαθητών, δηλαδή η εκτίμηση του βαθμού στον οποίο ο καθένας (και όλοι μαζί αθροιστικά, ως μαθητική ομάδα) πέτυχε τους στόχους του προγράμματος, μπορεί να γίνει είτε «εξωτερικά», δηλαδή από κάποιον που δεν είχε άμεση εμπλοκή στη διδακτική και μαθησιακή διαδικασία, είτε «εσωτερικά», δηλαδή από τον καθηγητή ή από τον ίδιο το μαθητή, υπό μορφή αυτο-αξιολόγησης.

Η Πολιτεία θεσμοθετεί κατά καιρούς διάφορα συστήματα εξωτερικής αξιολόγησης, αλλά δεν είναι σκόπιμο να γίνει αναφορά σε αυτά, επειδή με κάθε αλλαγή θα γινόταν απαραίτητη η τροποποίηση του ΑΠΣ. Έτσι θα περιοριστούμε εδώ σε συμβουλές για την αξιολόγηση της επίτευξης των στόχων, που πρέπει να κάνουν ο καθηγητής και οι μαθητές, έτσι ώστε να είναι εφικτή η ορθολογική λήψη αποφάσεων για την περαιτέρω υλοποίηση του προγράμματος.

Μια μορφή εξωτερικής αξιολόγησης που προβλέπεται να έχει σταθερότητα και αξιοπιστία είναι το Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας. Χάρη σε αυτό ο καθηγητής και οι μαθητές θα μπορούσαν να μαθαίνουν ποιο είναι το επίπεδο ιταλομάθειας στο οποίο έφτασε ο κάθε μαθητής, κι επομένως ποια είναι η πρόοδος που έγινε σε μια προηγούμενη διδακτική περίοδο. Μέχρι τη στιγμή της σύνταξης του παρόντος ΑΠΣ, όμως, το Κρατικό Πιστοποιητικό (δηλαδή το ΥΠΕΠΘ) διοργανώνει εξετάσεις για την πιστοποίηση της γλωσσομάθειας μόνο για το επίπεδο Β2 (σύμφωνα με την εξάβαθμη κλίμακα του Συμβουλίου της Ευρώπης), ενώ η επιτυχής υλοποίηση του ΑΠΣ ιταλικής οδηγεί τους μαθητές, όπως έχει ήδη αναφερθεί στην εισαγωγή, μέχρι και το επίπεδο Β1 (βλέπε και το Quadro comune europeo di riferimento per le lingue: Apprendimento, insegnamento, valutazione). Όταν το Κρατικό Πιστοποιητικό επεκταθεί και στα υπόλοιπα επίπεδα θα διευθετηθεί οριστικά το ζήτημα της εξωτερικής αξιολόγησης. Επιπλέον, οι μαθητές με πετυχημένη μαθησιακή προσπάθεια θα μπορούν να εξασφαλίσουν, ταυτόχρονα, ένα πιστοποιητικό με αναγνώριση για τη διεξαγωγή, αργότερα, μεταπτυχιακών σπουδών ή για την εξεύρεση εργασίας.

Η εκτίμηση του τι πέτυχε ο κάθε μαθητής γίνεται, φυσικά, κατά τρόπο μη συνειδητό και μη προγραμματισμένο διαρκώς, μετά από κάθε δραστηριότητα ή ταυτόχρονα με οτιδήποτε λέει ή γράφει ο κάθε μαθητής. Παράλληλα με αυτήν, προτείνεται εδώ να γίνεται και μια συνειδητή και προγραμματισμένη, αλλά σύντομη, αποτίμηση των επιτευγμάτων με το πέρας κάθε μίας από τις 24 ενότητες του προγράμματος.

Για την αποτίμηση αυτή πρέπει να λαμβάνεται υπόψη:

- το αποτέλεσμα ενός γλωσσικού τεστ για την κάθε ενότητα, το οποίο να περιλαμβάνει 20 περίπου ερωτήματα (quesiti - item) κλειστού ή «αντικειμενικού» τύπου,
- την παραγωγή των μαθητών σε 1 έως 3 ερωτήματα ανοικτού τύπου και
- τα αποτελέσματα των σχεδίων εργασίας ή κάθε παραγωγής που έγινε στη διάρκεια διδασκαλίας της ενότητας και που φυλάσσεται σε έναν φάκελο (portfolio).

Η αυτοαξιολόγηση των μαθητών είναι ένας από τους βασικούς μοχλούς για την αυτονόμησή τους. Έρευνες που έχουν γίνει φανέρωσαν πως για να οδηγηθεί ο μαθητής σε συμμετοχική δράση και ανάληψη ευθυνών και πρωτοβουλιών πρέπει να εμπλακεί και στη διαδικασία αποτίμησης του βαθμού επιτυχίας της κοινής προσπάθειας επίτευξης των στόχων του προγράμματος.

Οι μαθητές συνήθως έχουν την πεποίθηση ότι δεν είναι σε θέση να αυτοαξιολογηθούν. Για το λόγο αυτό είναι αμήχανοι όταν τους ζητηθεί να κάνουν κάτι τέτοιο. Ο καλύτερος τρόπος για την ανατροπή αυτής της κατάστασης είναι να τους κοινοποιούνται από την αρχή της ενότητας οι επιδιωκόμενοι στόχοι και να τους δίνεται στο τέλος της ενότητας ένα έντυπο αυτοαξιολόγησης, δηλαδή ένα είδος ερωτηματολογίου, όπου επαναλαμβάνονται οι στόχοι και ζητείται η εκτίμηση του βαθμού επίτευξης καθενός από αυτούς, με χρήση, συνήθως, πεντάβαθμης κλίμακας. Για υποδείγματα τέτοιων ερωτηματολογίων ο καθηγητής παραπέμπεται στο δημοσίευμα του Mats Oskarsson Self-assessment of foreign language skills: A survey of research and development work, Συμβούλιο της Ευρώπης, 1984.

Όπως δηλώθηκε ήδη, η εσωτερική αξιολόγηση, είτε είναι ετεροαξιολόγηση (δηλαδή αξιολόγηση της επίδοσης του μαθητή από τον καθηγητή) είτε είναι αυτοαξιολόγηση, πρέπει να στοχεύει στην ανατροφοδότηση, δηλαδή στην εξασφάλιση πληροφορίας αναφορικά με την πορεία υλοποίησης του προγράμματος. Ένα άλλο μέσο εμπλοκής των μαθητών, ενεργητικά, στην εκπαιδευτική διαδικασία είναι η «διαπραγμάτευση» των επόμενων ενεργειών με βάση τα αποτελέσματα της εσωτερικής αξιολόγησης.

Ο καθηγητής συχνά αποφεύγει την οποιαδήποτε διαπραγμάτευση, αφενός επειδή θεωρεί ότι οι μαθητές ό,τι κι αν προτείνουν θα είναι για να αποφύγουν δουλειά, κι αφετέρου επειδή θεωρεί ότι τις αποφάσεις πρέπει να τις παίρνει ο ίδιος. Άλλωστε η διαπραγμάτευση είναι λόγια λέξη για να πει κανείς παζάρεμα, και τα παζαρέματα τα αποφεύγει κάθε σοβαρός άνθρωπος. Παρά τις όποιες ομοιότητες, η διαπραγμάτευση για την επίτευξη ενός κοινά αποδεκτού στόχου και το παζάρεμα δεν είναι ακριβώς το ίδιο πράγμα. Αξίζει να την επιδιώξουμε για να κάνουμε τους μαθητές κοινωνούς. Μόνον έτσι μπορεί να υπάρξει μάθηση, της οποίας τα αποτελέσματα να διαρκέσουν μέσα στο χρόνο και να αγγίξουν όχι μόνο το γνωστικό πεδίο, αλλά και το αισθητηριοκινητικό και, το σημαντικότερο, το θυμικό πεδίο της προσωπικότητας.

Η ισχύς της παρούσης αρχίζει από το σχολικό έτος 2005 - 2006.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 15 Ιουλίου 2005

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΛΟΣ**

# ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

## ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * FAX 210 52 21 004
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: http: www.et.gr – e-mail: webmaster @ et.gr

**Πληροφορίες Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και λοιπών Φ.Ε.Κ.: 210 527 9000**
**Φωτοαντίγραφα παλαιών ΦΕΚ - ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ - ΜΑΡΝΗ 8 - Τηλ. (210)8220885 - 8222924**
**Δωρεάν διάθεση τεύχους Προκηρύξεων ΑΣΕΠ αποκλειστικά από Μάρνη 8 & Περιφερειακά Γραφεία**
**Δωρεάν ανάγνωση δημοσιευμάτων τεύχους Α΄ από την ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου**

### ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΠΩΛΗΣΗΣ Φ.Ε.Κ.

| | | | |
|---|---|---|---|
| **ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ** - Βασ. Όλγας 227 | **(2310) 423 956** | **ΛΑΡΙΣΑ** - Διοικητήριο | **(2410) 597449** |
| **ΠΕΙΡΑΙΑΣ** - Ευριπίδου 63 | **(210) 413 5228** | **ΚΕΡΚΥΡΑ** - Σαμαρά 13 | **(26610) 89 122** |
| **ΠΑΤΡΑ** - Κορίνθου 327 | **(2610) 638 109** | | **(26610) 89 105** |
| | **(2610) 638 110** | **ΗΡΑΚΛΕΙΟ** - Πεδιάδος 2 | **(2810) 300 781** |
| **ΙΩΑΝΝΙΝΑ** - Διοικητήριο | **(26510) 87215** | **ΛΕΣΒΟΣ** - Πλ.Κωνσταντινουπόλεως 1 | **(22510) 46 654** |
| **ΚΟΜΟΤΗΝΗ** - Δημοκρατίας 1 | **(25310) 22 858** | | **(22510) 47 533** |

### ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΛΛΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

**Σε έντυπη μορφή:**
- Για τα ΦΕΚ από 1 μέχρι 16 σελίδες σε 1 euro, προσαυξανόμενη κατά 0,20 euro για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.
- Για τα φωτοαντίγραφα ΦΕΚ σε 0,15 euro ανά σελίδα.

**Σε μορφή CD:**

| Τεύχος | Περίοδος | EURO | Τεύχος | Περίοδος | EURO |
|---|---|---|---|---|---|
| Α΄ | Ετήσιο | 150 | Αναπτυξιακών Πράξεων | Ετήσιο | 50 |
| Α | 3μηνιαίο | 40 | Ν.Π.Δ.Δ. | Ετήσιο | 50 |
| Α΄ | Μηνιαίο | 15 | Παράρτημα | Ετήσιο | 50 |
| Β' | Ετήσιο | 300 | Εμπορικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας | Ετήσιο | 100 |
| Β΄ | 3μηνιαίο | 80 | Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου | Ετήσιο | 5 |
| Β΄ | Μηνιαίο | 30 | Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων | Ετήσιο | 200 |
| Γ | Ετήσιο | 50 | Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων | Εβδομαδιαίο | 5 |
| Δ΄ | Ετήσιο | 220 | Α.Ε. & Ε.Π.Ε | Μηνιαίο | 100 |
| Δ΄ | 3μηνιαίο | 60 | | | |

- Η τιμή πώλησης μεμονωμένων Φ.Ε.Κ ειδικού ενδιαφέροντος σε μορφή cd-rom και μέχρι 100 σελίδες σε 5 euro προσαυξανόμενη κατά 1 euro ανά 50 σελίδες.
- Η τιμή πώλησης σε μορφή cd-rom δημοσιευμάτων μιας εταιρείας στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε. σε 5 euro ανά έτος.

**ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗ Φ.Ε.Κ. : τηλεφωνικά : 210 - 4071010, fax : 210 - 4071010 internet : http://www.et.gr.**

### ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

| | Σε έντυπη μορφή | Από το Internet |
|---|---|---|
| Α΄ (Νόμοι, Π.Δ., Συμβάσεις κτλ.) | 225 € | 190 € |
| Β΄ (Υπουργικές αποφάσεις κτλ.) | 320 € | 225 € |
| Γ΄ (Διορισμοί, απολύσεις κτλ. Δημ. Υπαλλήλων) | 65 € | ΔΩΡΕΑΝ |
| Δ΄ (Απαλλοτριώσεις, πολεοδομία κτλ.) | 320 € | 160 € |
| Αναπτυξιακών Πράξεων και Συμβάσεων (Τ.Α.Π.Σ.) | 160 € | 95 € |
| Ν.Π.Δ.Δ. (Διορισμοί κτλ. προσωπικού Ν.Π.Δ.Δ.) | 65 € | ΔΩΡΕΑΝ |
| Παράρτημα (Προκηρύξεις θέσεων ΔΕΠ κτλ.) | 33 € | ΔΩΡΕΑΝ |
| Δελτίο Εμπορικής και Βιομ/κής Ιδιοκτησίας (Δ.Ε.Β.Ι.) | 65 € | 33 € |
| Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου (Α.Ε.Δ.) | 10 € | ΔΩΡΕΑΝ |
| Ανωνύμων Εταιρειών & Ε.Π.Ε. | 2.250 € | 645 € |
| Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων (Δ.Δ.Σ.) | 225 € | 95 € |
| Πρώτο (Α΄), Δεύτερο (Β΄) και Τέταρτο (Δ΄) | – | 450 € |

- Το τεύχος του ΑΣΕΠ (έντυπη μορφή) θα αποστέλλεται σε συνδρομητές με την επιβάρυνση των 70 euro, ποσό το οποίο αφορά ταχυδρομικά έξοδα.
- Για την παροχή δικαιώματος ηλεκτρονικής πρόσβασης σε Φ.Ε.Κ. προηγουμένων ετών και συγκεκριμένα στα τεύχη Α΄, Β΄, Δ΄, Αναπτυξιακών Πράξεων & Συμβάσεων, Δελτίο Εμπορικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας και Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων, η τιμή προσαυξάνεται πέραν του ποσού της ετήσιας συνδρομής έτους 2005, κατά 25 euro ανά έτος παλαιότητας και ανά τεύχος, για δε το τεύχος Α.Ε. & Ε.Π.Ε., κατά 30 euro.

* Οι συνδρομές του εσωτερικού προπληρώνονται στις ΔΟΥ (το ποσό συνδρομής καταβάλλεται στον κωδικό αριθμό εσόδων ΚΑΕ 2531 και το ποσό υπέρ ΤΑΠΕΤ (5% του ποσού της συνδρομής) στον κωδικό αριθμό εσόδων ΚΑΕ 3512).Το πρωτότυπο αποδεικτικό είσπραξης (διπλότυπο) θα πρέπει να αποστέλλεται ή να κατατίθεται στην αρμόδια Υπηρεσία του Εθνικού Τυπογραφείου.
* Η πληρωμή του υπέρ ΤΑΠΕΤ ποσοστού που αντιστοιχεί σε συνδρομές, εισπράττεται και από τις ΔΟΥ.
* Οι συνδρομητές του εξωτερικού έχουν τη δυνατότητα λήψης των δημοσιευμάτων μέσω internet, με την καταβολή των αντίστοιχων ποσών συνδρομής και ΤΑΠΕΤ .
* Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, οι Δήμοι, οι Κοινότητες ως και οι επιχειρήσεις αυτών πληρώνουν το μισό χρηματικό ποσό της συνδρομής και ολόκληρο το ποσό υπέρ του ΤΑΠΕΤ.
* Η συνδρομή ισχύει για ένα ημερολογιακό έτος. Δεν εγγράφονται συνδρομητές για μικρότερο χρονικό διάστημα.
* Η εγγραφή ή ανανέωση της συνδρομής πραγματοποιείται το αργότερο μέχρι την 31ην Δεκεμβρίου κάθε έτους.
* Αντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές επιταγές και χρηματικά γράμματια δεν γίνονται δεκτά.

**Οι υπηρεσίες εξυπηρέτησης των πολιτών λειτουργούν καθημερινά από 08.00΄ έως 13.00΄**

**ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ**